

DIALÓG

Kresťanský diskusný mesačník

XVI. ročník ● 1/2023

AKO ĎALEJ...

O B S A H

Genezis 4
AKO BOLO NA POČIATKU
R. Betina

Pozdrav spod Tatier 5
CIRKEV AKO BOŽIA
RODINA
J. Stupka

Rozhovor 6
TRI OTÁZKY ŠTYROM
OSEMDESIATNIKOM
H. Jurčová

Téma 12
AKO ĎALEJ...
Spoločná konferencia
CB v CR a SR

Svedectvá 24
z Kráľovej Lehoty
O PARALÝZACH, VYBI-
TÝCH ZUBOCH
A STRETNUTÍ S KRÁĽOM
Nikola Bilasová

Misia 26
NOVINKY Z RABAKY
M. a L. Kuliskovci

Fotoúvaha 28
DO NOVÉHO ROKU
A. Činčuráková Tipulová

Spod orecha 29
SASANKA
A KOMÉDIA OMYLOV
B. Piatko

RELAX 31

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK761100000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2023

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komsrka, Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števkó

Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Zadané do tlače:** 17. 1. 2023 **Tlač:** Alfa print, Martin

Prvá strana obálky: Spoločná konferencia CB

EV: 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

(NE)MÚDRA TRIDSIATKA

Nuž nemôžeš ty len tak zmiznúť, Jozef Mak. Obyčajný človek si a obyčajný človek musí zachovať veľký zákon sveta : musí v druhej múdrej tridsiatke žiť, čo v prvej nemúdrej tridsiatke sial...

Citát z diela J. C. Hronského – Jozef Mak maturanti poznajú. Neviem, na koľkých hodinách slovenčiny učitelia išli pri rozbere diela hlbšie. Na tej našej hodine sme neustále omieľali „trp, Jozef Mak, človek milión si“ zabalenú do krvavého závoja robotníckej triedy. Kto si to zapamätal, zmaturoval.

Prečo nám nik nepovedal, že Hronský sa stotožnil s Tisovým poňatím samostatného Slovenska a do konca života považoval SNP za nezmyselnú vzburu? Aj to zamlčali, že schvaľoval arizácie. Nikto nám neodkrýval súvislosti, bez ktorých sa nedá pochopiť, ako je možné, že diela toho, kto utekal pred komunistami a odmietal SNP boli v zápätí komunistami zaradené do povinného čítania. Alebo to netreba vedieť?

Ach, tie súvislosti. Bez nich sa pravda tak ľahko ohne podľa vetra. Na druhej strane – s pravdou sa ťažko stojí proti vetrom. A ešte ťažšie sa prijíma rozporuplnosť života, keďže „súvislosti“ sú tiež slepé a nevidia všetko. Nevidia do hĺbky, kde sa rodí paradox. A pravda bez hĺbky nemôže byť úplnou pravdou. Len jej karikatúrou.

Máme za sebou oslavy 30 rokov Slovenskej republiky. Z úst analytikov počujeme, že za tri dekády sme sa stali technologicky vyspelou krajinou. Významní investori sa stali súčasťou nášho príbehu samostatnosti. Ekonomické krivky porovnania ČR a SR niektorí interpretujú ako úspech Slovenska, hoci poslednú dekádu evidentne zaostávame viac ako predtým. O akom úspechu to hovoríme? O akom úspechu by sme mali hovoriť?

Naozaj je život len o číslach, grafoch a ekonomike? Nechýba v tom obraze sveta analýza vývoja kvality vzťahov? Kvality vzdelávania? Zdravotníctva? Zaujímame sa, aký rozvoj sme zaznamenali vo vzájomnej dôvere a tolerancii? Kam sme sa dostali v chápaní medzinárodných súvislostí? Ako sa naša spoločnosť mení v otázkach etických? Aký vývoj zaznamenal mediálny priestor pri formovaní myslenia spoločnosti? A kde je múdrosť štátnikov? Stačí povedať v novoročnom prejave, že „vo voľbách vyhrajú tí, ktorým to dovoľíme“? Tomu máme zatlieskať? Otázky nemajú konca kraja.

Po tridsiatich rokoch by sa patrilo nazrieť aj do zrkadla cirkvi. Čo prezrádzajú „naše“ grafy? Ako zakvitli zbory Cirkvi bratskej po viac ako štvrtstoročí? Koľko zborov vzniklo? Koľko zaniklo? Aké trendy identifikujeme a vieme, čo s tým? Sme „zelená ratolesť“ alebo pomaly usycháme? Sme ostrovom pozitívnej deviácie alebo kopírujeme sekulárnu spoločnosť s jej militantným radikalizmom a stratou schopnosti viesť konštruktívny dialóg? A čo „odchod mozgov“ do „zahraničia“ (myslí sa exodus mladých z CB)? Naozaj sme „svedomím národa“? Hľadáme súvislosti a chceme im rozumieť, alebo už strácame túžbu po pravde a prepadáme totalitnej praxi, kde inakosť názoru nie je vítaná? Sme ešte schopní učiť sa od iných a spolu s inými, alebo my už „vieme“ a „poznáme“, tak nech sa iní učia od nás? Otázky nemajú konca kraja.

Maturanti pozor – J. C. Hronský sa mýlil! Po nemúdrej neprichádzajúca múdra tridsiatka života. Ale s tou žatvou pravdu mal. Aj s utrpením. Dôsledky našich rozhodnutí sú realitou. Budeme ich niešť. Či sa nám to páči alebo nie. Či však zmúdrieme alebo nie, to je iná otázka. Múdrosť nie je produkt evolúcie. Odpoveď leží hlbšie. Nie je to o dátach, ktoré máme v rukách. Jeremiáš sa k tomu vyjadril pozoruhodným spôsobom (6, 16): *Takto hovorí Hospodin: Zastavte sa na cestách, pozerajte a skúmajte dávne chodníky; kde je cesta k dobru, choďte po nej, a nájdete odpočinok pre svoju dušu. Oni však odpovedali: Nepôjdeme!* ■

TIBOR MÁHRÍK,
kazateľ CB Ostrava

STĽPČEK:

NOVOROČNÉ PRIANIE

Máme taký zvyk: vo vianočnom a novoročnom čase si navzájom želať pokojné Vianoce a šťastný nový rok. Šťastie i pokoj znamenajú mier.

Mali by sme sa snažiť tento pekný zvyk nielen udržať, ale aj rozšíriť. Rozšíriť v rôznych smeroch. Napríklad tým, aby sme si pokoj navzájom želali nielen pred Vianocami a Novým rokom. A nielen svojim blízkym. A ešte lepšie by bolo, keby ľudia pochopili, že želanie pokoja je zároveň záväzok pre tých, ktorí pokoj želajú. Keby si ľudia uvedomili, že mier, pokoj môžu nastať iba vtedy, keď ľudia budú vedieť, že pokoj znamená rešpektovať práva druhých. Rešpektovať práva iných v tej miere, v ktorej požadujeme práva pre seba.

Žiaľ nedeje sa tak. V mnohých prípadoch ľudia dokonca odmietajú priznať práva iným. A nemám na mysli iba politikov. Napríklad i prostí ľudia protestujú proti budovaniu príchylkov pre migrantov. Nesúhlasia s budovaním ubytovacích kapacít pre ukrajinských utečencov. Nechápem, ako môžu želať pokoj a odmietajú i minimálne práva iným. „Cudzím“.

Ale pre viacerých našich občanov aj susedia sú „cudzí“. A akoby pre „cudzích“ neplatilo želanie pokoja. Ako inak by sa dalo pochopiť odmietanie, napríklad spaľovne odpadu v ich chotári. Veď predsa musia chápať, že tým požadujú, aby ich odpad spaľovali v susednom chotári! Ako inak by sa dal zdôvodniť ich súhlas s vojnou na Ukrajine? Mali by sme sa snažiť zvyk „želať si navzájom pokoj“ naplniť jeho skutočným významom. Pokúsme sa o to. A zároveň vám všetkým (a aj sebe) želám, aby bolo čo najviac ľudí dobrej vôle. ■

Ivan Turek

Na počiatku stvoril Boh nebo a zem. Zem bola pustá a prázdna, tma bola nad prahlinou a Boží Duch sa vznášal nad vodami. Boh povedal: Nech je svetlo. A bolo svetlo. Boh videl, že svetlo je dobré, a oddelil svetlo od tmy. Boh nazval svetlo dňom a tmu nazval nocou. Bol večer, bolo ráno, prvý deň. Boh povedal: Nech je obloha uprostred vôd a nech oddeľuje vody od vôd. Boh utvoril oblohu a oddelil vody pod oblohou od vôd nad oblohou. Tak sa aj stalo. Boh nazval oblohu nebom. Bol večer a bolo ráno, druhý deň. Boh povedal: Nech sa vody, ktoré sú pod nebom, nahromadia na jedno miesto a nech sa ukáže pevnina. Tak sa aj stalo. Boh nazval pevninu zemou a nahromadené vody nazval morom.. Bol večer a bolo ráno, tretí deň (Gn 1, 1 – 13).

AKO BOLO NA POČIATKU

RASTISLAV BETINA

Prvé tri dni, keď Boh formoval zem, hovoria nielen o trojnásobnom oddelení, ale aj o trojnásobnom pomenovaní. Čo Boh stvorí, to aj sám pomenuje. *Boh nazval svetlo dňom a tmu nazval nocou.* Čas určený pre prácu Boh nazve dňom a čas určený pre odpočinok nazve nocou. Pri druhom oddelení *Boh nazval oblohu nebom* (v. 8a). Odteraz bude nebo slúžiť ako symbol Božieho príbytku. Pri treťom oddelení *Boh nazval pevninu zemou a nahromadené vody nazval morom* (v. 10). V staroveku na Blízkom východe to bol kráľ, ktorý pomenúval ľudí alebo veci. Tým nad nimi vyhlásil svoju vládu. Boh, ktorý pri stvorení pomenúva stvorené veci, robí tak na znamenie svojho panstva, moci a vlády nad nimi. Čo stvoril, nad tým aj vládne. Keďže všetko stvoril, nad všetkým vládne. Pomenovaním vecí tak Boh vyhlasuje nad nimi svoju vládu.

Pri utíšení búrky na mori Ježišovi učeníci žasnú a hovoria: *Ktože je to, že ho počúva i vietor i more* (Mk 4, 41)? Je to Ten istý, ktorý na znamenie svojej vlády *nahromadené vody nazval morom*. Ježiš nie je len Stvoriteľom mora, ale aj Pánom nad morom. A nielen nad morom.

Pred svojím odchodom zo zeme hovorí: *Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi* (Mt 28, 18). To hovorí Ten, ktorý *nazval oblohu nebom a pevninu zemou*. Každá oblasť stvoreného sveta stojí pod vládou Stvoriteľa sveta. Ako dobre, že je to tak a že o tom môžeme vedieť! Preto nám to povedal, aby sme sa nebáli. ■

CIRKEV AKO BOŽIA RODINA – sme stvorení pre život v spoločenstve.

JÚLIUS STUPKA, BJB Vavrišovo

Narodili sme sa ako samostatné bytosti, sme Božím originálom, ale Boh nás ako živé kamene včleňuje do duchovného domu, aby sme prinášali duchovné obete príjemné Bohu skrze Ježiša Krista. Na inom mieste apoštol Pavol pripodobňuje cirkev ku Kristovmu telu: *My všetci v jednom Duchu sme boli pokrstení v jedno telo... Takto je síce mnoho údov, ale jedno telo... tak zostavil Boh telo, že zaostalému dal väčšiu časť, aby nebolo v tele rozkolu, ale aby údy navzájom rovnako sa starali o seba... A preto, keď trpí jeden úd, spolu s ním trpia všetky údy, keď sa jednému údu dostáva oslavy, radujú sa s ním všetky údy* (1K 12 ,12 – 26).

Dôležitým cieľom života viery je spoločne potvrdzovať a opakovane so sestrami a bratmi naplňovať životné poslanie. Vo svojej prirodzenosti od rána do večera narážame na svoje ego. Je vždy čulé. Zistíme to napríklad pri tretej urážke od priateľa. Moje ego sa vzoprie, donekonečna odpúšťať nebudem! Áno, v nedeľu som súhlasne pri počúvaní prikyvoval, že nielen 7x, ale 70x7 máme odpúšťať svojim viníkom, ale ako si pomôcť, keď ego ožilo a domáha sa svojich práv? Večer potom, pri otvorenej Biblii a v modlitbe vyznania, ktorú vďačne vysielame k Pánovi, sa v srdci niečo pohne a s apoštolom v pokání povieme: ani ja som ešte nič nedosiahol, nie som dokonalý. Silné a sebaspravodlivé ego začne slabnúť, láme sa... Ako to na inom mieste vyznáva apoštol Pavol? *Nie aby sme sa my zdali hodnými, ale aby ste vy činili dobre a my sme boli ako nehodní* (2K 13, 7b). Nielen, že odhadzujeme sebaspravodlivosť, ale v srdci zahorelo v pokání svetielko nádeje. Epištoly, listy cirkevným zborom nepíšu snilkovia, ale Božie deti ktoré sa vzdávajú svojej hodnosti, aby so spolublížnymi mohli činiť dobro. Vzdali sa svojho, lebo poznali a uverili pravde, ktorá vyslobodzuje. Neprestávajú sa čudovať, že v Božej sile vládzu znášať slabosti nevládných a žasnú, ako im to vzájomne pomáha ku konaniu dobra a slúži k budovaniu spoločného duchovného domu. Náš svet, kde sú ľudia odmeňovaní za zásluhy., kde sa prideľuje len vtedy, ak ešte niečo

z dobra zvýšilo. Medzi svätými, v Božej rodine, je dostatok, hojnosť dobra pre všetkých. Končí kalkulácia, prehliadneme výpočty, lebo sme sa presvedčili, že sňať bremeno z pliec blížneho a ožívať láskou pri spoločnom nesení bremien, je jedným z vrcholov života viery. Inokedy to potvrdí dokonca posledný halier, ktorého sa chudobná vdova vzdáva, aby pomohla núdznym.

Keď sme boli prijímaní do spoločenstva zboru, bolo to jedinečným duchovným zážitkom Kristovej lásky: *On prvý miloval nás, ...keď sme my ešte boli hriešnikmi, Kristus zomrel za nás* (R 5, 8).

Jadrom – podstatou života v spoločenstve zboru zostáva Kristova láska. Nie tá o ktorej premýšľame či hovoríme, ale Láska, ktorá sa v našich srdciach zrodila

z Ducha Svätého a oslovuje – obnovuje našich blížnych. Bez živej a aktívnej Kristovej lásky začne spoločenstvo zboru chradnúť a chorľaviť. Ak v našich srdciach žije a prebýva Kristus, túžime vnútorne mocnieť. Neopakovateľnú príležitosť máme všetci, denne potvrdiť to v osobnom vzťahu ku každému v našej blízkosti:

...ak sa milujeme, Boh zostáva v nás a Jeho láska je v nás dokonalá (1J 4, 12b). Pripusťme, všetci urobíme sem-tam pokus vyhovoriť sa a obísť jasnú ponuku evanjelia. Ale výsledkom je premárnená príležitosť porásť vnútorne. Ešte horšie je, ak sa nemilujeme – odmietame Boha a zázrak Jeho lásky v nás. ■

TRI OTÁZKY ŠTYROM OSEMDESIATNIKOM

V prešovskom zbore máme štyroch ľudí, ktorí minulý rok oslávili, alebo v najbližších dňoch oslavia 80 rokov svojho života. Sú to **ANIČKA DRŠMANOVÁ**, **BOŽENKA PETIJOVÁ**, **VILKO MLYNÁR** a **FERKO KOHÚT**. Navštívili sme ich, zablahoželali do ďalších rokov a **HANKA JURČOVÁ** im položila 3 otázky:

1. Pri pohľade na uplynulých 80 rokov, ktoré spomienky vyvolávajú vo vás pocit vďačnosti?
2. Čo ste sa naučili z lekcí, ktorými ste prešli, z ťažkostí, ktoré ste zažili?
3. Aké máte túžby a očakávania do budúcnosti?

Anička Dršmanová

1. V živote každého človeka príde čas, kedy sa musí zastaviť a pozrieť späť, či kráčal rýchle alebo pomaly, či jeho kroky zane-

chávajú stopy, alebo ich prikryl čas zabudnutia. Dôvod na také ohliadnutie som mala aj ja, keď som sa v marci dožila 80-tich rokov. Pán vie, koľko je mi určené. Písmo hovorí: *Vymeral som mu rokov ako na dlani*. Vďaka Bohu za čas, ktorý Pán Boh vymeral aj mne. Necítim sa ešte na 80 rokov, ale nevidím to katastroficky. Som vďačná, že som mohla toľko rokov prežiť v pokoji a že môžem povedať: *Až potiaľ mi pomáhal Hospodin*. Narodila som sa v evanjelickej rodine v Orkucanoch, ale je zaujímavé, že pán farár ma nekrstil, ale požehnával. V 18-tich rokoch som sa potom dala pokrstiť pokropením bratom kazateľom Ciesarom. Som veľmi vďačná, že som mohla byť

v Izraeli a vidieť tie miesta, kde chodil Pán Ježiš. Udalosti z evanjelia aj zo Starej zmluvy sa mi oživila a všetko sa mi sprítomnilo, akoby sa to len teraz udialo. Mali sme aj spoločné stíšenia a výklady z Božieho slova od evanjelického br. farára Janča. A ešte takú čerstvú vďaku z týchto dní: Mám v Orkucanoch jednu priateľku, ktorú poznám od detstva. Manžel jej zomrel pred nedávnom a ona mi povedala, že uverila v Pána Ježiša cezo mňa. Ani som o tom doteraz nevedela. Bolo to pre mňa veľkým povzbudením.

2. Môj život bol podobný ceste, ktorú nelemovali len kvety, rozkvitnuté stromy, radosť či plesanie. Prišli i existenčné starosti,

A. Dršmanová a B. Petijová

zápasy o posvätený život a veľké straty do môjho života – smrť rodičov, všetkých piatich súrodencov a manžela. Keď mama zomrela, veľmi ťažko som to niesla, mala som len 23 rokov. Všetci súrodenci odišli do večnosti a nikto sa nedožil takého veku ako ja. Jeden brat mal 8 rokov, udrel si pečeň a zomrel. Mala som veľké výčitky, že som mu závidela, že sa mu rodičia viac venovali, keď bol chorý a myslela som si, že pre mňa zomrel. S manželom sme žili 23 rokov a keď ochorel, modlila som sa za jeho uzdravenie a verila som, že (ako izraelskému kráľovi Džehiášovi) aj jemu Pán pridá ďalšie roky života, ale nestalo sa to. Aj dnes je mi ťažko pri týchto spomienkach udržať slzy. Iste by som mnohé straty a zármutky nezniesla, nebyť toho, že som sa mohla vo svojom živote spoliehať na zaslúbenie Pána Ježiša: *Ja som s vami, po všetky dni až do skonania sveta*. Bola som relatívne zdravá, až kým sa asi pred dvoma rokmi objavil v mojom oku herpes, potom zápal očných nervov a pokračovalo to dvoma transplantáciami. Ale oko neprijalo ten štep a ja už cez neho nevidím. Aj druhé oko potrebuje zákrok. Vidím zahmlene, ale pre orientáciu to stačí. Modlím sa, aby Pán Boh ma chránil

a ďalej sa to nezhoršovalo. Nemôžem čítať, ale neter Bohdanka mi dala do mobilu aplikáciu You version, kde môžem Bibliu počúvať, kde mi každý deň nabehne nejaký verš z Božieho slova. Mám aj Novú zmluvu s väčšími písmenkami,

A čo som sa naučila v utrpení? Musím vyznať, že nie vždy som bola najlepšou žiačkou v Jeho škole, že sa stále učím spoliehať na Jeho vedenie. Ale prežívam vzťah s Bohom hlbšie, potrebujem ho viac a bytostnejšie. Aj predtým som poznala Božie slovo, ale až v ťažkostiach som prežila tú skutočnosť, že On je naozaj so mnou a je mi bližšie a ja viac môžem rozumieť aj iným trpiacim, s ktorými som v styku.

3. Raz keď bolo zhromaždenie a počúvala som cez internet, išla som v duchu po všetkých lavičkách a uvedomila som si, že každá rodina má nejaké problémy, aj keď sa môže zdať navonok, že je všetko v poriadku, že nám je sveta žiť, nie je to tak. Všetci potrebujeme Božiu pomoc a milosť a za to sa modlím. Som vďačná, že Boh nemá len niektorých ľudí za svojich obľúbencov, ale miluje všetkých bez rozdielu. Modlím sa za náš zbor, aby ľudia neodchádzali, ale aby sme si vážili naše

zhromaždenie, aby sa prázdne lavice zaplnili. A keď sme aj niektorí v rokoch, v ktorých ľudia nemajú záľubenie, aby sme vytrvali v láske až do konca, aby Pán Boh mohol zhodnotiť náš život, *že dobrý boj si bojoval a vieru zachoval*.

Boženka Petijová

1. Keď sa pozerám späť, vidím svojich 80 rokov ako krátky okamih. Nedávno som bola mladá, a teraz som už dosiahla druhú hranicu veku, ktorá sa spomína v Žalme 90, *že Počet našich rokov býva 70, pri väčšej sile aj osemdesiat*. Som vďačná, že mi Pán Boh doprial tento vek. Môj otec mal 82, keď zomrel a mama mala v novembri 100 rokov. Som vďačná za svojich rodičov, ktorí

B. Petijová so sestrou Emou gratuluje svojej 100-ročnej matke

mi čítali Božie slovo. Boli z evanjelickej cirkvi zo Žehne, doobeda sme boli v kostole a poobede sme mali zhromaždenie, kde boli Pavlíkovci, Onduskovci a ďalší, cez ktorých sme mali prepojenie aj na Cirkev bratskú. Spomínam si na svoju babku, ktorá veľmi rada spievala. Vždy večer babka spievala 4 – 5 evanjelických mnoho-
veršových piesní, ktoré boli pre nás deti dlhočizné. Ale keď sme počuli slová „no na pokoj zlož sa telo“, vedeli sme, že je to už posledná. Keď som mala 15 rokov, bola som na stretnutí mládeže na Veľkej Lhote a tam som prežila obrátenie. Som vďačná, že ma

Pán Ježiš našiel a viedol následne cestou dozrievania v manželstve, ktoré trvalo 37 rokov a v zborovej rodine. Aktívna služba v zборе, do ktorej som bola zapojená ako učiteľka besiedky, manželka brata staršieho, hostiteľka brigádnikov, či pomocníčka na stavbe mi duchovne veľa dali, lebo kto dáva, ten aj prijíma.

2. Z Božieho slova vieme, že všetci Boží muži a ženy prežili nielen dobré veci, ale aj zlé. Aj u mňa to tak bolo. Pracovala som ako zdravotná ženská sestra na pôrodnici, kde som pomáhala ženám porodiť deti, ale v našom manželstve

sme nemohli mať vlastné deti. Po čase sme sa rozhodli adoptovať dieťa, ktoré opustila vlastná mamka. Janka mala pol roka, keď prišla do našej rodiny. Tešili sme sa z nej a viedli k Bohu a do nášho zboru. Tu sa aj obrátila, mala priateľky, ale keď sa zalúbila, odišla za svojim mužom a opustila aj naše spoločenstvo. Trápili sme sa s tým a skúmali sme aj naše srdcia v pokání. Napriek bolesti sme ju neprestali milovať a sme v pravidelnom kontakte.

Ťažké otázky a pochybnosti ma zaplavili aj vtedy, keď mi náhle zomrel manžel Tomáš. Večer ľahol do postele v poriadku a ráno

už bol mŕtvy. Pýtala som sa Pána Boha, prečo sa to stalo. Nebola som na ňom až priveľmi závislá, aj keď bol len smrteľný človek? V tejto súvislosti sa ma dotklo slovo z listu Kolosanom 1, 15: *On, Pán Ježiš, je obraz neviditeľného Boha, prvorodený všetkého tvorstva. Všetko je stvorené skrze neho a pre neho a všetko pretrváva v ňom.* Uvedomila som si, že aj mojou jedinou oporou môže byť len večný a nemenný Pán Boh. A tak postupom času sa s manželovou stratou vyrovnávam, aj keď mi vždy bude chýbať. Nie som sama, mám dve sestry a mamu, švagrov, s ktorými si rozumíme a tiež bratov a sestry v zbere.

Som vďačná za chvíle, keď si môžem čítať Božie slovo a spievať piesne. To čo v poslednom čase prežívam, vyjadrujú slová piesne číslo 30 z nášho kresťanského spevníka : „Moc, múdrosť tvoja veľiká v prach moju dušu korí. Žes ma, o Bože, hriešnika, tak ľúbil v hriechu mori. Keď na oltár zriem Golgaty, tam Božou láskou dojatý, radostou plakať musím.“

Keď si uvedomím, že na svete sú miliardy ľudí a Pán Boh myslí na mňa osobne, mňa pozná a miluje a stojí o mňa, premáha ma to a dojíma.

3. Prajem si čistú myseľ až do konca, tiež aby som dobre rozumela Božiemu slovu, ktoré sa nám v spoločenstve prináša a bola aj jeho činiteľkou, nielen poslucháčkou. Ďakujem za kazateľa, že som skrze neho mohla veľa prijať a porozumieť mnohým pravdám. Modlím sa za nového kazateľa a prajem mu poslucháčov, ktorí by prijímali slovo, ktoré sa im ponúka a nehľadali inde na You Tube, ale rešpektovali autority. Modlím sa za všetky deti z našej bývalej besiedky, ktoré sú aj v iných zboroch, ale hlavne za návrat tých, ktorí zabúdli. Denne sa modlím za dcéru Janku a jej dvoch dnes už dospelých synov, Mareka a Tomáša, v nádeji, že si ich Pán Boh nájde.

Vilko Mlynár

1. Som vďačný za 80 rokov môjho života, čo je viac ako vek spomínaný v žalme 90. Ďakujem za milosť, ktorú mi Pán udiela celý môj život. Chodil som kde-kade po prácach. Bol som v Česku, v Bratislave, v Nemecku, na Ukrajine v meste Čierne Roh. V Košiciach som staval Východoslovenské železiarne a aj tu v Prešove niektoré bytovky. Bol som vyučený tesár a pracoval som na stavbách lešení. Ďakujem Pánu Bohu, že sa mi pritom nič nestalo. V jednej piesni spievame: „Som spasený a dobre to viem, hriechov zbavený domov putujem. Som spasený, tak povedal môj Pán, príbytok v nebi prichystaný mám.“ Nadejem sa na to. Narodil som sa na Ozdine do rodiny veriacich evanjelikov z Modrého kríža. Už aj stará mama bola veriaca. Mali sme besiedky aj zhromaždenie predtým, ako sme išli do kostola. Bol tam farár Trebula. Bol zavretý rok, vypočúvali aj môjho otca. Potom farára z väzenia pustili a havaroval aj so synom. Po skončení základnej školy som chodil do Lučenca do učilišťa, a tam v baptistickom zbere, bola živá mládež, ktorú viedol brat kazateľ Julko Kremský. Tam som sa znovuzrodil. Čo sa týka mojej rodiny, mám troch súrodencov. Brata Daniela, ktorý si zobral za ženu zubárku židovku, a odstahovali sa do Izraela. Bývajú v Haife. Sestra Lydka bola tiež zubárka. Už nežije. Mám ešte sestru

Milenu, ktorá žije v Čechách. Som rád, že som mohol navštíviť brata a byť v Izraeli, vidieť miesta, kde chodil Pán Ježiš, kde sa odohrali biblické príbehy.

Manželku Betku som stretol na stanovaní vo Važci pod Kriváňom. Máme dve deti, dcéru Rút, ktorá vyštudovala farmáciu a žije s manželom a synom v Austrálii. Syn Daniel je zubár a s manželkou Rút majú dcéru Lauru a syna Olivera. Žijú v Prešove a patria do nášho zboru.

2. Nespomínam si na nejaké ťažkosti, len to, že som mal jeden čas psychické problémy, ale už sa to upravilo. Naše spolunažívanie v manželstve nie je ľahké. Ale žijeme v pokoji. Doobeda ideme spolu na nákup, ktorý ja potom odnesiem domov, Betka ide za svojimi priateľkami. Ja, keď prídem z mesta, mám program: modlitby a čítanie Božieho slova. Mám rozpis na celý rok a tiež čítam aj zamyslenie od brata Betinu na každý deň. Modlím sa za veľa vecí: náš zbor, chorých, starých, opustených, naše deti v besiedke, mladých ľudí, za uzdravenie ľudí od rôznych chorôb, za rodinu blízku i vzdialenejšiu, či už v Maďarsku či v Čechách, v Bratislave a v Izraeli. Na modlitebnej skupinke sme sa modlili za jednu ženu z nášho zboru, ktorá potratila. Mali sme veľkú radosť potom, keď otehotnela a porodila dvojčiky. Videli sme vypočutú modlitbu. Modlím sa, aby sa Pán Boh oslávil. Keď urobil divy počas pozemského pôsobenia, môže dokázať svoju moc aj v tejto dobe. Máme výzvu: *Neprestajne sa modlite, za všetko ďakujte.*

3. Do ďalších dní si prajem, aby som ostal verný až do konca svojho života. Aby to, čo Boh začal vo mne konať, dokonal. Aby som dokázal mu veriť vo všetkých skúškach. Ako Dávid sa modlil, aby mu Pán Boh nepočítal hriechy, aj ja sa tak modlím, aby nás pripravil na Jeho príchod. Radujem sa, že všetko zahodil do hlbín mora.

Obete nemohli pomôcť, vylievali krv stoviek až tisícov zvierat, ale nepomohlo to. Pán musel dať svojho jediného Syna, aby sa za nás obetoval. Niekedy sa modlím modlitbu Pána Ježiša v Getsemane: *Pokiaľ je možné, nech odíde tento kalich odo mňa a či nemám piť tento kalich, ktorý mi dal Otec?* Pán Ježiš až do dna vypil ten kalich horkosti za nás. Ani nevieme vypovedať, čo všetko to pre nás znamená. Prijímam všetko, ako ma Pán vedie a chcem ho osláviť.

František Kohút

1. Z rozprávania rodičov viem, že už v prvom roku života som prežil niečo také ako klinickú smrť. Keď som sa narodil, nemal som ani rok, ochorel som a prestal som dýchať. Brat Hažer utekal na koňoch so mnou do Bardejova. Všetci veriaci, ktorí vedeli, sa za

mňa vtedy modlili. V Bardejove bol doktor Barč, ktorý povedal: „Mamko, ta čo vy tu idete s tým synom, či nevidíte, že on už nedýcha? Ja už nič nemôžem urobiť. To už len ten zhora mu môže pomôcť.“ Potom predsa len niečo urobil. Roztiahol mi bradu a dal mi nejaký roztok do hrdielka. Cestou späť z Bardejova do Raslavíc som sa prebral. Dával som si potom neskôr otázku, že kvôli čomu ma Pán Boh zachránil, čo odo mňa chce? Nakoniec, eď prišlo obdobie výstavby a nebolo nikoho, kto by si zodpovednosť za stavbu zobral na seba, oslovil ma kazateľ Ciesar, či by som nemohol robiť stavebný dozor. Práve vtedy som pochopil, že ma Pán pripravoval na túto úlohu, že ma bude vo svojom diele potrebovať.

Som vďačný za tých, ktorí svedčili môjmu otcovi, aby sa obrátil a vstúpil do cirkvi Jednoty českobratrskej. Mnohí z týchto bratov vyznávali svoju vieru, ale ich životy neboli premenené na nové. Aj môj otec, bol výborným študentom Božieho slova a jeho vykladačom, ale vo vzťahu k manželke a deťom sa nedokázal. Ja som uveril ako 12 ročný v starom Halžovom dome vo Vranove, ale keď som videl život v rodine, rástlo vo mne presvedčenie, že takto nechcem žiť. Keď

sa ožením, chcem mať Božiu lásku, veď je napísané: *Mužovia milujte svoje ženy*. Som vďačný, že mi to Pán Boh tak ukázal a dával aj dobré príklady do môjho života. Nebyť Božej milosti, by som to nedal. Som vďačný za svoju manželku Helenku a naše deti Lydku, Helu a Rutku, že zniesli aj moje nedostatky a odpustili mi. Keď som bol v zbore zvolený do funkcie staršieho, chcel som robiť veci dôsledne. Chcel som mať vzornú manželku a poslušné deti, tak ako je napísané v Písme o starších a ich rodinách. Robil som si nároky na ich podriadenosť a privlastňoval si právo im rozkazovať. Robil som to, čo som vlastne nechcel robiť. Je to veľká Božia milosť, že ma Pán zastavil, keď som začal strácať dôveru dievčat a manželky. Nepáčilo sa im, že ich kritizujem, stále od nich niečo vyžadujem, ale len od nich a na sebe strpím všeličo – aj svoje chyby. Pochopil som, že sa musím zmeniť. Že nie je dobré, keď trestám dievčatá za zlé známky, ale neviem vlastne dôvody, prečo ich majú, že nemám s nimi osobný rozhovor z očí do očí, aby som pochopil, čo sa vlastne deje a v čom potrebujú pomoc. prosil som ich o odpustenie a chcel som počuť najprv pravdu o sebe, ako ma oni vnímajú. Povedali mi všetko možné, prišlo to až k pla-

ču, a potom sa vzťahy uzdravili. Pochopil som, že pravdu bez lásky netreba a dnes mám už tretí groš. Máme veľmi dobré vzťahy. Hospodin na mňa pamätá, keď mi ubúda síl a dcéry dnes prichádzajú a starajú sa o mňa s veľkou nehou. Získal som aj manželku a jej vernú lásku. Je to už 56 rokov, čo spolu s ňou a potom s deťmi ideme po Božej ceste.

Ďakujem Bohu aj za dar spevu. 48 rokov som účinkoval v dvoch spevokoch. Keď som po skončení vojenčiny v roku 1965 nastúpil do spevokolu, spieval som tam, až kým sa neskončil organizovaný spevokol v našom zbore. Pospevoval som si aj mimo toho, národné pesničky, východniarske a čas utekal. Namiesto toho, aby som sa hneval, som radšej spieval. Pripomínam si, ako brat Rosa z Bratislavy hovoril, že slovenský národ ničím nezobudíš, iba piesňou. Mal som tento dar a verím, že bol požehnaním. Pán Boh mi dal hudobný sluch a schopnosť intonácie. Snažil som sa a modlil, aby to, čo som spieval, bola pravda. Keď som mal spievať, poctivo som cvičil. Pomohlo mi to prekonať zlé myšlienky a radosť z možnosti vyjadriť, čo cítim. Poznal som naspamäť veľa piesní. Ďalší dar bola ochota ísť do služby a zvestovať evanjelium na naše stanice. Ešte ako mládežník som

bol na Veľkej Lhote, kde sme mali školenie a vyučovanie ako kázať. Potom som chodil aj s inými slúžiť Božím slovom na Zemplín a do Medzan.

2. To, čo bolo pre mňa ťažké, boli spory a zvady v spoločenstve a keď si bratia privlastňovali, čo im nepatriło. Mal som pokušenie odísť zo zboru. Ale uvedomil som si svoj sľub, ktorý som hovoril pri vstupe do zboru a tiež aj to, že ani prvá cirkev, ako čítame z NZ, nebola bez problémov. Bojoval som v modlitbe a pýtal sa Pána Boha, ako to On vidí, či to nie sú len moje zlé pocity. Porozumel som, že sa mám pokoriť a radšej zostať, ako rozbíjať. Uvedomoval som si svoju zodpovednosť za túto duchovnú stavbu, že Pán stavia chrám a nebúra, nevyberá kamene, ale radšej opracováva a vkladá do stavby.

Bol som kedysi taký zapálený športový fanúšik, že keď som pozoroval na zápas, celý som sa triasol až mi ruky modreli. Potom som si uvedomil, že nemôžem tak pokračovať. Už roky nepozieram. Je to Sodoma Gomora veriť v Boha a mať triašku, keď sa dávajú góly alebo pretekajú formule.

Od mladosti som mal zdravotné problémy a dnes sa vracajú späť v horšom, lebo telo je už slabé. Dnes sa už len modlím: Od-

pusť mi všetky previnenia aj od tých tajných ma očisti. Keby ma dnes v noci povolal Pán, chcem byť pripravený ísť. Nič dobré nemôžem urobiť sám, ale môžem povedať, že môj život doteraz bol život víťazstva aj keď s mnohými chybami. Tak ako Zacheovi Pán povedal: *Musím prísť do tvojho domu*, vstupoval aj do môjho svedomia a pýtal sa ma, či viem, čo som urobil. „Áno viem“, odpovedal som. Pán nemusel ani Zacheovi povedať, čo má robiť, nič mu nevytýkal, Zacheus sám poznal v Jeho prítomnosti, čoho sa má vzdať a čo napraviť.

3. Bol by som rád, keby sme mohli viac rozvíjať vzťahy v zbore, stretávať sa v rodinách a medzi zborami. Niekedy sme sa aj vďaka brigádám aj spevokolovým zájazdom poznali oveľa viac v celej cirkvi. Dnes nepoznáme ani ľudí vo vlastnom zbore. Preto je mojou túžbou viac pestovať naše vzájomné vzťahy a spoznávať sa – starí s mladými a opačne. Trikrát som chcel vystúpiť, ale Pán povedal: zostaň, máš tu živnú pôdu. Uvedomil som si, že aj moje poklesky môžu byť živnou pôdou pre niekoho iného. Mám túžbu, aby tí, ktorí odišli, sa vrátili, vedeli sa pokoriť a nechali sa vložiť do živej Božej stavby nášho zboru. ■

Horčičné zrnko, CB Prešov

Spoločne jedni s druhými
alebo
AKO ĎALEJ
kráčať ako jedna cirkev v dvoch krajinách

Spoločná konferencia Cirkvi bratskej v SR a ČR
sa uskutočnila v Bratislave 19. novembra 2022

foto: BOHUSLAV PIATKO

Konferenčné stretnutie sa začalo predpoludním bohoslužbami, s piesňami v slovenčine, češtine a poľštine, kázňou Jána Henžela a večerou Pánovou.

HĽADAJME HOSPODINA (Žalm 105, 1 – 8)

JÁN HENŽEL, tajomník RCB v SR

Pred niekoľkými rokmi sa mi podarilo vystopovať náš rodokmeň až do roku 1779. Načo je to dobré? Okrem iného mi to pripomína, že nie som len ako iskierka na prskavke, ktorá na chvíľku zažiarí a rýchlo zhasne. Toto je dôležité pripomínať si najmä vtedy, keď na mňa doľahne „blbá nálada.“ Netýka sa to však iba jednotlivo mňa.

Slovné spojenie „blbá nálada“ použil prvýkrát prezident Václav Havel vo svojom prejave obom komorám českého parlamentu v r. 1997. „Blbou náladou“ charakterizoval spoločenskú atmosféru spojenú s krízou dôveryhodnosti politikov a politických strán a s celkovou krízou v českej spoločnosti. A mám dojem, že aj súčasnú atmosféru našej cirkvi charakterizuje „blbá nálada.“ Kam a na koho sa v takej atmosfére obrátiť? Na Boha, ktorý dal a verne plnil, plní a splní svoje sľuby svojmu ľudu!

105. žalm sa spieval po návrate izraelského ľudu z babylonského zajatia. Aj ich totiž zachvátila „blbá nálada.“ Áno, malá časť národa sa vrátila do svojej krajiny, ale kde je to slávne naplnenie sľubov a úžasných vecí, o ktorých hovorili Izaiáš, Jeremiáš a Ezechiel? Keď sa vrátili domov, postihla ich neúroda a nedostatok potravín. Stretli sa s nepriateľstvom Samaritánov, ktorí nechceli obnovu Judska. Stávali sa aj proti obnove jeruzalemského chrámu, lebo medzitým prijali akýsi mix židovského a pohanského náboženstva. Kvetnaté obrazy, ktoré im kreslili proroci, boli ďaleko od skutočnosti. Jedným slovom: blbá nálada!

105. žalm je liekom Božieho Ducha na blbú náladu Božieho ľudu:

Ďakujte Hospodinovi, vzývajte jeho meno! Medzi národmi oznamujte jeho skutky! Spievajte mu, hrajte mu! Rozprávajte o všetkých jeho divoch! Chváľte sa jeho svätým menom! Nech sa raduje srdce tých, čo hľadajú Hospodina! Dopytujte sa na Hospodina a jeho moc, ustavične hľadajte jeho tvár! Spomínajte na divy, ktoré konal, na znamenia a na rozsudky jeho úst, vy, potomstvo Abraháma, jeho služobníka, synovia Jáкова, jeho vyvolení! On, Hospodin, je náš Boh, jeho rozhodnutia platia na celej zemi. Večne pamätá na svoju

zmluvu, na slovo, ktoré prikázal tisícim pokoleniam.

Teda aj tomuto nášmu! A odôvodňuje to ďalej pripomínaním Hospodinovej zmluvy a jeho vernosti voči Božiemu ľudu.

Ešte predtým, ako si budeme tento Žalm pripomínať a prisvojovať my, musíme si priblížiť, ako ho spieval a prežíval náš Pán Ježiš Kristus, ktorý prišiel splniť tieto Božie zmluvné sľuby. Aj Ježiš si totiž pripomínal všetko, čo Boh urobil pre svoj ľud, a to ho povzbudzovalo, že Boh neopustí ani jeho. Patriarchov bolo málo a žili ako pútnici a cudzinci v krajine, ktorú im Boh prisľúbil. Ježiš nemal kde hlavu skloniť a bol sám, opustený ešte aj učeníkmi vo chvíli svojej núdze. Ježišova životná cesta sa podobala tej Jozefovej. Bola to cesta poníženia na kríži, a až odtiaľ na ten najvyšší trón. Boh neopustil Jozefa, tak neopustí ani Ježiša. Božia moc, ktorá vyslobodila jeho ľud z egyptského otroctva, sa prejaví ako moc vyslobodiť ich z otroctva Satana tým, že vzkriesil Ježiša z mŕtvych. – Takže všetky Božie sľuby sú v Ježišovi Kristovi.

Tá istá zvesť o Božej zmluvnej vernosti platí pre cirkev aj dnes. Aj my sme v podobnej situácii ako boli patriarchovia. Aj my sme tu ako pútnici a cudzinci, hoci žijeme na zemi, ktorú nám Boh daroval a zariadil. Naplnenie sľúbeného dedičstva krajiny nás ešte len čaká v novom nebi a novej zemi. Boh však vždy zachoval a zachová svoj ľud. On zvrchovane uskutočňuje svoje zábery s cirkvou rovnako, ako to robil v ťažkých dňoch Jozefovho pokorenia. Preto našou úlohou je byť verní až do smrti, lebo nás čaká koruna života. Naše poníženie skončí naším povýšením pri príchode nášho Kráľa. Boh má moc rozmnožiť svoj ľud v ťažkých okolnostiach tak, ako to urobil v ich egyptskom otroctve, kde ich urobil silnejšími, než boli ich nepriatelia.

My sme zažili Božiu moc, ktorá nás vyslobodila z pazúrov smrti, keď sme boli Božím Duchom znovuzrodení. Preto sa vopred tešíme na deň, keď Boh znovu príde a pred očami celého sveta preukáže svoju moc. Vtedy prežijeme plnosť všetkého toho, čo má Boh odložené pre nás. Dovtedy Boh zachová a postará sa o všetko, čo jeho ľud potrebuje. Našou odpoveďou dovtedy na to nech je *ustavičné hľadanie jeho tváre* a oddaná poslušnosť za jeho zmluvnú vernosť.

Čo znamená ustavične hľadať Božiu tvár?

Stará aj Nová zmluva nám opakovane hovoria, že to znamená upriamiť svoje srdce a myseľ na Boha. Ide o vedomé upriamanie svojej pozornosti a túžby na Boha. Preto Dávid vyzýval izraelský ľud pred stavbou chrámu: *Teraz sa srdcom a celou bytosťou zamerajte na hľadanie Hospodina, svojho Boha.* Preto aj Pavol vyzýval Kolosanov: *Ak ste teda boli spolu s Kristom vzkriesení, hľadajte to, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha. Myslite na to, čo je hore, nie na to, čo je na zemi.*

Totíž, ak naše srdce bude naozaj a nadovšetko túžiť po Bohu, tak tá túžba prirodzene a nevyhnutne povedie k našej poslušnej dôvere v Boha. Preto každý deň až do konca nášho života má byť čítanie Písma našim každodenným chlebom a modlitba kyslíkom našej duše. Preto keď si otvoríme Písmo, *dopytujme sa na Hospodina a jeho moc.* Kladme si otázku: „Čo sa tu hovorí o Bohu? Aký je? Čo robí? Prečo?”

Čím viac budeme Boha poznať, tým viac budeme Boha milovať a tým ochotnejšie budeme Boha poslúchať.

Hľadať Boha si vyžaduje rozhodnutie našej vôle

Dopytovať sa na Hospodina a ustavične hľadať jeho tvár sa nedá zotrvačnosťou, povrchným klzáním po stránkach Biblie, ani žiť stále z minulých duchovných skúseností. Musíme vedome nasmerovať svoje srdce k Bohu. Za to sa modlí Pavol pre cirkev: *A Pán nech vedie vaše srdcia k Božej láske a ku Kristovej trpezlivosti.* Od nás si to vyžaduje zámerné úsilie. Ale úsilie hľadať Boha je darom od Boha.

Lenže toto mentálne a emocionálne úsilie hľadať Boha nerobíme preto, lebo Boh sa stratil. Boh sa nestratil. Boh je však často skrytý, či zahalený. Preto musíme k nemu ísť prostredníctvom niečoho alebo niekoho a prekonávať pritom prekážky. Takže, ako? *Nebesia rozprávajú o Božej sláve* a celé stvorenie svedčí o Božej moci a starostlivosti. Boha teda môžeme hľadať prostredníctvom prírody. Boh sa nám ešte zreteľnejšie a konkrétnejšie zjavuje vo svojom slove, takže sa na neho môžeme dopytovať tam. Boh sa nám zjavuje prejavmi svojej milosti v iných ľuďoch.

Preto žalmista lieči „blbú náladu“ Božieho ľudu v tomto Žalme pripomínaním prejavov Božej milosti ich predkom. Preto si aj my pripomínajme životy zbožných mužov a žien okolo nás a pred nami! Pred niekoľkými rokmi som dostal krásny vianočný dar – životopisy *21 služobníkov suverénnej radosti.* Nie, ani jeden z nich nebol bezchybný, ale Božia milosť sa verne prejavovala aj v ich slabostiach i zlyhaniach.

Hľadanie Boha si vyžaduje rozhodnutie našej vôle, nasmerovanie našej mysle a srdca s využitím prirodzených prostriedkov aj prostredníctvom jeho špeciálneho zjavenia v Písme.

Prekážky pri hľadaní Boha

K tomu, aby sme mohli vidieť Božiu tvár, musíme prekonávať, alebo vyhýbať sa nevyčísliteľnému množstvu prekážok. Apoštol Ján to vyjadruje všeobecne: *Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska. Veď nič z toho, čo je vo svete – žiadostivosť tela, žiadostivosť očí a vystatovanie sa blahobytom – nie je z Otca, ale zo sveta. A svet sa pomíňa aj so*

svojou žiadostivosťou. Kto však plní Božiu vôľu, zostáva naveky (1Jn 2, 15 - 17).

Musíme utekať pred aktivitami, ktoré otupujú našu dušu. Koľko času presedíš pred televízorom? Koľko času a čím tráviš na sociálnych sieťach? Koľkokrát si neodolal kliknutiu, ktoré ti otvorilo pornostránky? My vieme, ktoré veci nás robia duchovne necitlivými a otupenými. Pred tými musíme utekať, a tým sa vyhýbať, ak chceme hľadať Božiu tvár a prežívať svoj život v jeho prítomnosti, lebo tie nám blokujú cestu a zahalujú zrak. To sa ťažko robí, ale nie je ťažké tomu rozumieť a súhlasiť s tým.

Oveľa ťažšie je to vtedy, keď sa nám v cirkvi stierajú biblické a morálne hranice. Občas počujem, že by sme mali prestať označovať niečo za biblické alebo nebiblické, lebo je to vraj arogantné. Nuž, ale keď zahalíme jasné, dostatočné, zrozumiteľné, konečné a nevyhnutné Božie slovo, tak ako chceme hľadať Boha?

Nádej pri hľadaní Boha

Nakoniec sa totiž všetko začína a všetko aj končí u Boha. Odpoveďou na problémy Božieho ľudu bola, je a bude vízia Boha. Boh je svätý, spravodlivý, milujúci, vševedúci, všemohúci, večný, nezávislý, zvrchovaný a milosrdný. On stvoril svet, ktorý bol veľmi dobrý. Adam však uvrhol ľudstvo do hriechu a otroctva stále sa zväčšujúcej zloby. Boh si však pred vekmi (za Abraháma) zaumienil spasit tých, ktorých si povolá. V plnosti času poslal svojho Syna, Ježiša Krista, aby žil tak, ako sme my nedokázali a aby zomrel tak, ako sme si to my zaslúžili. Tento Ježiš zasa príde, aby súdil živých aj mŕtvych – spravodlivo odsúdil neveriacich k večnému trestu a nasledovníkom Ježiša dal večný život v narastajúcej radosť z Boha.

Čo teda potrebuje naša cirkev v ďalších rokoch najviac? Boha! Boha v jeho milosti a pravde, Boha v jeho hroznej a svätej prítomnosti. To, čo Augustín, Luther aj Kalvín nazvali suverénnou radosťou. Stávame sa totiž tým, čo/koho uctieваме.

Je nás málo a naše rady sa zmenšujú. Z takého či onakého dôvodu máme vážne obavy o našu budúcu existenciu. Preto *dopytujme sa na Hospodina a jeho moc, ustavične hľadáme jeho tvár!* Lebo na tróne sedí náš Večný Otec. Odtiaľ dostáva koordináty svojho pohybu každá galaxia celého vesmíru a jej planéty. Od neho dostáva svoj život aj ten najmenší mikroorganizmus. Hospodin je obklopený cirkvou, ktorá už zvíťazila. Knihu Osudu, o ktorej píše Ján v Zjavení, drží v rukách Ježiš Kristus, ktorý jediný má autoritu zlomiť jej pečat. Vetry falošného učenia a súdu nemôžu odfúknuť tých, čo boli zapečatení Svätým Duchom. Bezpečnosť cirkvi je zaručená svätou Trojicou.

Potom, ako dobojujeme dobrý boj a dokončíme svoj beh, a ak treba, položíme aj svoj život za Kristovo meno, tak budeme aj my pripojení k tejto triumfujúcej cirkvi z každého národa, ľudu a jazyka, s ktorou budeme stáť pred Božím trónom. Kráľ celého vesmíru aj nám poskytne útočisko okolo svojho trónu, kde ho budeme vidieť a uctievať dňom i nocou.

Skvelým zaslúbením pre všetkých, čo hľadajú Hospodina, je: *Ak ho budeš hľadať, dá sa ti nájsť.* A keď ho nájdeš, získaš veľkú odmenu, *lebo Boh odmeňuje tých, čo ho hľadajú.* Tou najväčšou odmenou nám je Boh sám. Lebo ak máme Boha, tak máme všetko. Preto:

Dopytujme sa na Hospodina a jeho moc. ustavične hľadáme jeho tvár! ■

SPOLEČNĚ JEDNI S DRUHÝMI ANEB JAK DÁL KRÁČET JAKO JEDNA CÍRKEV VE DVOU ZEMÍCH

DAVID NOVÁK (předseda RCB v ČR)

Když vyslovíme slovo „společně“, pak se nám zároveň vybaví, že potřebujeme nějaký důvod, proč být společně. Že existuje nějaká síla, vize, cesta, problém, výzva, které by nás „spolčovaly“ nebo spojovaly. Zároveň že se musí jednat o oblast, která je dostatečně specifická, uchopitelná, vysvětlitelná těm, kdo s námi společně jít buď nechtějí, nebo prostě jen potřebují porozumět, proč společně a nikoliv sami. Dost dobře nemůžeme těmto hlásům sdělit, ať se tak hloupě neptají, nebo že je to nevysvětlitelné. Samozřejmě že máme společného Pána, ale to máme i s dalšími církvemi.

Co je nám tedy společné?

Je to vyznání víry a částečně sdílíme společnou historii. Dále v letech minulých a nedávných došlo k několika kazatelským výměnám. Konkrétně tři slovenských kazatelů do Čech a dvou českých kazatelů na Slovensko. Dále někteří slovenští kazatelé jezdí na naše pastorálky a třeba dodat, že je zde rádi vidíme. Dalším společným počinem byla *Cesta obnovy*, kterou dělal český odbor obnovy v Prešově. Každý rok se schází obě Rady a mluví spolu o strastech a radostech svých církví. Kdysi jsme dělali i pastorálky na Slovensku, ale vzhledem k dojezdové vzdálenosti jsme od toho upustili. Když jsem vedl odbor mládeže, býval jsem několikrát řečníkem na slovenském sjezdu mládeže a na slovenské škole vedoucích mládeže, slovenští mládežníci jezdili na naše sjezdy mládeže. Někteří čeští a slovenští kazatelé občas sdílí se svými kolegy kazatelnými. Jistě by se našly i další aktivity, ale i z výše uvedeného vidíme, že něco se dělo a děje, byť jen v omezeném rámci.

My a vy?

Zároveň jak přichází mnoho povinností, výzev, radostí a zápasů, přirozeně se věnujeme ve svých církvích tomu, co považujeme za urgentní a kde nás „tlačí bota“. A to v současnosti nejsou česko-slovenské vztahy. Nebojujeme spolu, ale ani si nějak významně nepomáháme. Prostě o sobě víme, a pokud vznikne nějaká aktivita přes hranice, bereme ji na vědomí.

Pravdou je, že část české církve zaznamenala jistě napětí, které ve slovenské části CB v poslední době probíhá. Napětí jsou i v Čechách, ale zdá se nám, že na Slovensku napětí prochází napříč Radou a církví, nikoliv jen některými sbory. Proto jsme se jako Rady spolu setkaly a spolu hovořily. Z pohledu přes hranice je snadné „mít jasno“, kdy na jedné straně jsou „neokalvinisté“ a na straně druhé „liberalové“, ale na základě několika osobních rozhovorů i rozhovorů se slovenskou Radou jsem pochopil, že pro-

blém je mnohem složitější, zamotanější, a hlavně že mu nejsem schopen úplně porozumět, natož vynášet jasné soudy. Mrzí mě a nás, že tímto musí naši slovenští bratři a sestry procházet, protože každé nedorozumění a spor stojí strašně moc sil, které by se daly využít lépe. Otázka je, zda k případnému řešení nemá být pozvána třetí (česká) strana... (Pokud to ještě vyřešit lze či pokud má smysl to řešit. Na to ale neumím odpovědět.)

Pokud máme jít v budoucnu společně,

a to nejen na úrovni Rad, které se nepochybně budou scházet i nadále, pak je třeba najít nějakou platformu, téma, které by nás jednak spojovalo a zároveň i chytlo za srdce. Ideální by bylo, kdyby nápad, co by to mělo být, vyšel nejen od kazatelů a Rad, ale i od starších sborů a odborů našich církví. Aby alespoň někteří lidé na sborech i naše odbory našli téma, o kterém bychom si řekli, že stojí za to se kvůli němu sejít a společně promyšlet, a tak se vzájemně obohatit, posunout.

Můžeme si stýskat na to, že dnešní lidé v CB nemají porozumění pro sdílenou historii, že to, co se nepodařilo komunistům, se daří dnešní době – oddělit nás, že by lidé měli mít disciplínu ke vzájemnému se sejít, ale toto vše spíše vzbuzuje pocit viny, a hlavně to nikoho nemotivuje.

Pokud nic nenajdeme, potom se spokojme s tím, že se budou scházet obě Rady jednou za rok, že budou pokračovat neformální vztahy, že bude nadále možnost, aby čeští a slovenští kazatelé změnili zemi svého působení a že případnou společnou konferenci, kde jsou kazatelé a starší, uděláme pouze, když bude třeba, nebo se scházíme jednou za tři roky, ale ještě více snížíme počet účastníků.

Určitě chceme společně jít dál, jen musíme najít nějakou platformu, která dává smysl nejen nám, kteří jsme v CB vyrostli a kteří pamatujeme staré dobré časy, ale i novým lidem a kazatelům, kteří do církve přichází. ■

Z rozsiahlej správy, ktorá prináša príbeh cirkvi od úplného začiatku z rozhrania 19. a 20. storočia až do dnešných dní, prinášame trochu netradične jej druhú časť – od rozdelenia Československej republiky. Lebo sa viac-menej priamo dotýka témy konferencie. Druhú, historickú časť, uverejníme vo februárovom čísle.

ROZDELENIE REPUBLIKY A PRVÁ SYMETRICKÁ FORMA SPRÁVY CIRKVI

ŠTEFAN EVIN, predseda RCB v SR

V roku 1992 Spoločná konferencia prijala novú Ústavu Cirkvi bratskej, ktorá zaviedla symetrický model cirkevnej správy: Na Slovensku so slovenskou Radou a slovenskou Konferenciou; v Čechách s českou Radou a českou Konferenciou. Najvyšším orgánom sa stala *Celocirkevná konferencia* (zvolávaná raz za dva roky), ktorá poverovala koordinačnou a výkonnou právomocou *Ústrednú radu*.

Lenže už o rok na to – ako reakcia na vznik samostatnej Českej a Slovenskej republiky, bola novelizovaná Ústava Cirkvi bratskej a na jej základe prijatá *Dohoda Cirkvi bratskej v Českej republike a Cirkvi bratskej v Slovenskej republike o vzájomnej spolupráci*. Bola zrušená Ústredná rada; zostali dve republikové Rady, dve republikové Konferencie a *Spoločná konferencia* (raz za dva roky). Cirkev mala naďalej spoločnú Ústavu, spoločné Vyznanie viery a spoločný Poriadok. Okrem Spoločnej konferencie sa kazatelia stretávali na spoločnej pastoraálke.

Odlíšná spoločensko-politická dynamika v oboch republikách, odlišné konfesné prostredie, odlišná legislatíva, odlišné počty a personálna kapacita a odlišná východisková situácia v cirkvi (zboroch) na Slovensku a v Čechách viedli k odlišnej dynamike vývoja v oboch častiach cirkvi. Sústreďenie sa na nové možnosti práce hlavne vo svojom lokálnom prostredí prirodzene viedlo k menšej intenzite kontaktov medzi zborami, kazateľmi aj jednotlivcami. Zároveň do cirkvi prichádzali noví ľudia a nová generácia, pričom postupne odchádzala generácia bratov a sestier, ktorí mali silné vzájomné vzťahy počas federácie. Ak sa na

fotografii delegátov celoštátnej konferencie z 80-tich rokov takmer všetci poznali, v roku 2011 to už zďaleka neplatilo. A v roku 2022 ešte menej. Generácia dnešných 50-nikov je zrejme posledná, ktorá má ešte relatívne silné povedomie o svojich rovesníkoch a starších členoch v oboch častiach cirkvi, ale mladšie ročníky tieto väzby už pochopiteľne nemajú. To platí o kazateľoch a dramaticky významne o členoch našich zborov.

Dnešná symetrická forma vzťahov a správy cirkvi

Na Spoločnej konferencii v Bratislave v roku 2011 sa plne prejavilo to, že spoločná Ústava a spoločný Poriadok, tak, ako boli koncipované, nevyhovujú ani jednej ani druhej časti cirkvi. Legitímnou sa stala potreba pružnejšie upravovať dokumenty na národnej úrovni. Zazneli aj otázky o zmysle spoločnej (jednej) cirkvi do budúcnosti. Spoločná konferencia poverila Komisiu pre Ústavu a Poriadok, aby pripravila novú koncepciu záväzných dokumentov CB v Čechách a na Slovensku. Prvý návrh pripravený komisiou predpokladal samostatné Ústavy a samostatné Poriadky v každej republike a spoločnú *Deklaráciu jednoty a spolupráce* (zahŕňala spo-

ločné Vyznanie viery, vzájomné uznávanie členstva a ordinácie, zachovanie kongregačno-presbyterského zriadenia). Jednou z reakcií na tieto pohyby bola aj myšlienka, aby sa slovenská časť CB stala jedným zo seniorátov českej CB.

Nespokojnosť skupiny kazateľov a niektorých staršovstiev s prvým návrhom viedla k vypracovaniu nového návrhu. Výsledkom bola zoštiehľená Ústava s Vyznaním viery, ktorú prijala Spoločná konferencia v 2013 ako záväzný dokument pre obe krajinské cirkvi. Následne si jednotlivé krajinské cirkvi schválili vlastné a na sebe nezávislé Poriadky. V roku 2016 Spoločná konferencia prijala Duchovné zásady Cirkvi bratskej ako základný dokument cirkvi.

Do roku 2013 ešte prebiehala spoločná príprava aj vikárov zo Slovenska pod vedením študijného odboru Českej Rady. Neskôr už samostatne v oboch častiach cirkvi.

Súčasnosc a aktuálne výzvy

Takže momentálne máme spoločné Vyznanie viery CB, Duchovné zásady CB, Ústavu CB a Spoločnú konferenciu. V oblasti vzájomnej spolupráce sme prijali v Ústave takéto nastavenie: *Spolupráca medzi jednotlivými Krajinskými cirkvami sa uskutočňuje v prvom rade Spoločnou konferenciou, ďalej spoločným rokovaním Rád, účasťou hostí z inej krajiny na rokovaní Konferencie, usporadúvaním spoločných pastorálnych alebo vzdelávacích konferencií, kurzov, zjazdov a iných stretnutí, praktickou pomocou, výmenou skúseností, usporadúvaním spoločných misijných, diakonických alebo iných projektov a pod.* (Ústava, čl. 5 ods. 2)

Spoločné konferencie

Od roku 2013 sa koná v trojročných intervaloch a od roku 2019 je to ešte len druhá Spoločná konferencia v novom formáte. Postupne sa vyladujú niektoré nuansy jej organizovania, keďže až realita ukazuje, nakoľko sú paragrafy Rokovacieho poriadku Spoločnej konferencie uskutočniteľné a vyhovujúce. Zdá sa, že po procesnej stránke je jej príprava dosť komplikovaná a možno by stálo za to uvažovať o zjednodušení. Je to však citlivá vec, lebo v dôležitých otázkach je Spoločná konferencia prepojená na krajinské Konferencie. Viacej nám o tom môžu povedať členovia Predsedníctva Spoločnej konferencie.

Veľkosť cirkvi (počet zborov) viedol k netypickému kľúču pre výber delegátov (len jeden delegát za zbor a zároveň polovica kazatelia a polovica nekazatelia), čo pre niektorých asi nepôsobí ani veľmi povzbudzujúco ani dôležito ani priťažlivo.

Význam Spoločnej konferencie je však v tom, že momentálne je to jediný a najvyšší orgán našej cirkvi, ktorý prijíma kľúčové organizačné a vieroučné dokumenty cirkvi, a teda rozhoduje o podobe cirkvi/zborov de jure. Reálny život de facto, t.j.

teologicko-praktická podoba zborov sa odohráva a prejavuje „dole“ na našich zboroch.

Spoločné rokovania Rád

Donedávna sa konali zväčša pár hodín pred spoločnou pastorálkou. Vzhľadom na veľmi obmedzený čas, boli skôr „povinnou jazdou“, kde sa vymenili najdôležitejšie informácie, no nebol priestor na hlbší ponor do niektorých otázok alebo hľadanie riešení. Špeciálne spoločné stretnutia Rád – buď na Morave alebo na Slovensku – boli výnimkou. V poslednom období sa tieto stretnutia konajú pravidelne v júni na slovensko-českom pomedzí. Hľadáme sa v tom. V poslednom čase sme zažívali to, že v istom zmysle je medzi nami medzera – minimálne po informačnej stránke. To vedie k určitým predpokladom až predsudkom, ktoré v strete s realitou nepríjemne prekvapujú obidve strany. Na poslednom stretnutí sme však vyvinuli značené úsilie, aby sme sa z toho závozu dostali.

Spoločné pastorálky

Boli vítanou príležitosťou pre stretnutie sa kazateľov spolu s manželkami raz za rok. Dve boli aj na Slovensku. Kapacitné nároky však momentálne neumožňujú konanie pastorálky bližšie k Slovensku a pre slovenských kazateľov z východu je to už značná vzdialenosť. Z tohto dôvodu slovenská Rada účasť na spoločnej pastorálke kazateľom a vikárom odporúča, ale nie je pre nich povinná. Personálna poddimenzovanosť slovenskej časti neumožňuje výraznejšie prispievať do programu.

Bratrská rodina – Brána

V minulosti bol na Slovensku značný počet odberteľov a čitateľov časopisu *Bratrská rodina*, dnes pod názvom *Brána*. Objavovali sa v nej aj príspevky zo Slovenska. Súčasný záujem o Bránu na Slovensku vyjadruje počet 86 kusov a príspevky zo Slovenska sú veľmi sporadické. Nejaké snahy o výraznejšie zapojenie slovenských zdrojov do obsahu Brány boli neúspešné. Časopis, vydávaný cirkvou na Slovensku, nemáme.

V súčasnosti má Cirkev bratská v Čechách 82 zborov, 7 801 členov a priamo na zboroch 85 kazateľov v činnej službe; na Slovensku 21 zborov, 1 633 členov a 19 kazateľov v činnej službe na zboroch.

Ešte k súčasnosti

Pri popise súčasnosti chcem zmieniť ešte niekoľko vecí, ktoré do istej miery našu situáciu v slovensko-českých vzťahoch v prostredí CB definujú: Slovenčina a čeština ako jazyky sú čoraz menej zrozumiteľné druhej strane. Platí to o verbálnej komunikácii aj o literatúre. Kazatelia a cirkevní pracovníci (najmä tí mladší) sa vzhľadom na veľkosť cirkvi a kontakty nepoznajú. Ako dve entity nemáme o sebe navzájom dostatočný prehľad. Naše informácie o „cirkvi a zboroch na druhej strane hranice“ sú často len sprostredkované a povrchné. Vzájomné pochopenie a hlavne vzájomný súlad je vystavený skúške, ak jedna strana sa definuje či vymedzuje skôr negatívne, t.j. čím nechce byť (napr. vyhýba sa extrémnemu charizmatizmu, militantnému fundamentalizmu a bezbrehému liberalizmu) a druhá skôr pozitívne, t.j. čím chce byť (napr. pripomína reformačné dôrazy). Potom sa jedna strana obáva neprijateľného zužovania a druhá zase prílišného rozširovania.

Širokosť cirkvi (teologicko-spirituálna orientácia zborov) – ak je vítaná a chce byť zachovávaná – prirodzene posilňuje kongregacionalizmus, ktorý sa nutne prejaví aj na medzikrajinskej úrovni. V praxi to potom znamená, že niektoré aktivity prebiehajú predovšetkým na organickej, sieťovej úrovni „zdola“ a nie na oficiálnej organizačnej. Pojtkom je tak spoločné presvedčenie, zhodná teologická DNA, spoločná potreba mimo oficiálne orgány a štruktúry. A tak, buď jednotlivé zbory alebo skupina zborov z jednej a druhej strany hranice, si vytvoria vlastnú formu spolupráce (napr. Žilina, Vsetín, Lhota) alebo aj jednotlivci či skupiny sa podieľajú na spoločných aktivitách (napr. spolupráca v rámci M4, v oblasti zakladania zborov, obnovy zborov, Waderov fond). Spolupráca a partnerstvo na tejto báze neraz ďaleko presahuje hranice Slovenska, Čiech i Európy. Je férové povedať, že niektoré zbory/kazatelia z oboch republík majú záujem budovať a rozvíjať vzájomné vzťahy a iní o to veľmi nestoja. Rovnako je pravdou, že niektorí (skôr staršie ročníky) vzájomné spojenie vnímajú ako výhodu,

a niektorí (skôr mladšie ročníky) to vnímajú neutrálne.

30 rokov po rozdelení na dve republiky potrebujeme múdro a konštruktívne reagovať na to, kde sme a kým sme. Povedať si, čo *chceme*, *prečo to chceme* a *ako to chceme dosiahnuť*. Je zrejmé, že spoločná minulosť už nedokáže byť dostatočným svorníkom. Ani nostalgia, ani sentiment. Nemôžeme sa spoliehať ani na automatické fungovanie toho, čo fungovalo v minulosti, alebo ešte aj dnes ako tak funguje. Nepoddajme sa však ani pohodlnému pragmatizmu, ktorý by si volil ľahšie riešenie namiesto správneho, ktoré vyžaduje sústredené úsilie.

Funkčný vzťah je možný vtedy, ak obidve strany majú pocit, že je to pre nich zmysluplné a užitočné. Bez tohto presvedčenia sa vzťah zredukuje len na inštitučnú formu. A ak sa udržiavanie inštitúcie stane prílišným a neefektívnym bremenom, je čas na zmenu.

Prečo by teda bolo dobré, aby sme zostali jednou cirkvou?

- Preto, že žijeme v odlišných kontextoch, a vzájomný prenos našich skúseností z praxe života cirkvi a zvestovania evanjelia je užitočný a obohacujúci.
- Preto, že sme si v strednej Európe stále dva jazykovo aj mentalitou najbližšie národy.
- Preto, že jeden spoločný a väčší celok môže byť efektívnejší ako dva menšie.
- Preto, že ...

Ak chceme zostať jednou cirkvou v dvoch republikách, tak by nás mala spájať, tak ako doteraz, spoločná Ústava, Vyznanie viery a Duchovné zásady. O nich rozhoduje Spoločná konferencia, ktorá má týmto svoje opodstatnenie. Mali by sme sa však usilovať o organické prepájanie života krajinských cirkví. Naša spoločná diskusia by nám mohla aspoň naznačiť, ako tomu prispôbiť našu organizáciu. ■

Na margo správy

„Časopis, vydávaný cirkvou na Slovensku, nemáme.“

Áno, časopis vydávaný priamo cirkvou na Slovensku nemáme. No na pôde Cirkvi bratskej v SR a s podporou cirkvi už 15 rokov vychádza časopis Dialóg, ktorý vznikol ako spoločný projekt vydavateľstva a vtedajšieho vedenia cirkvi.

Na margo spoločnej konferencie

Samotná konferencia sa začala až popoludní hlasovaniami o niekoľkých bodoch, ktoré v podstate delegáti schválili všetky jednohlasne. Potom sa konferencia zmenila na diskusný klub, ktorý sa iba ojedinele držal témy v nadpisoch správ predsedov: *Spoločne jedni s druhými, alebo ako ďalej kráčať ako jedna cirkev v dvoch krajinách.*

Prvý mantinel postavil predseda českej Rady slovami (voľne): „Všetko, čo bolo treba, sme odhlasovali za pár minút. Malo zmysel kvôli tomu absolvovať stovky kilometrov a organizovať spoločnú konferenciu?“ Tým sa v podstate dotkol opodstatnenosti spoločných konferencií. To však nespustilo diskusiu na tému „**Ako** ísť spoločne v dvoch krajinách“ ale „**Prečo** ísť spoločne v dvoch krajinách? Silné argumenty za zotrvanie v spoločnej cirkvi vyslovil košický delegát Ivan Žezula.“

Potom už vystupovali predovšetkým delegáti z českej strany a postupne pribúdalo hlasov za

rozdelenie, približne v duchu – „Keby sa malo hlasovať **za** rozdelenie alebo **proti**, hlasoval by som **za**.“.

Veľmi silno rezonoval názor, že spoločná cirkev je už len prejavom nostalgie za minulosťou.

– Dnes treba ísť ďalej, no každý svojou cestou. Nuž „nostalgia“ naozaj nie je stavebným kameňom cirkvi, ako to spomenul v správe Š. Evin.

Prebleskla aj myšlienka o liberálnom a konzervatívnom smerovaní v cirkvi aj v súvislosti s ne zvolením nového vedenia cirkvi na Slovensku na minuloročnej jarnej konferencii. A z českej strany zaznelo: Načo sme spolu, keď ste nás v takej zložitej situácii nepožiadali o pomoc či radu... Zo slovenskej strany prišla odpoveď: „Nepožiadali sme, lebo nemáme dôveru...“ To bol druhý mantinel, ktorý v podstate diskusný klub konferencie uzavrel. Hoci sa ešte v diskusii pokračovalo, dané mantinely rečníci neprekročili.

Stretnutie sa skončilo skupinovými modlitbami.

Keďže som bol len hosť a nie delegát, využil som túto výsadu a z konferencie som s hlavou v zmätku odišiel. Možno zbabelo, no už som ďalej nedokázal absorbovať prípadné ďalšie vystúpenia v podobnom duchu ako predchádzajúce, hoci zrejme už nič nehrozilo, lebo ďalším bodom programu bola pomoc Ukrajine a budúcnosť tejto pomoci.

Preto len prikladám správy k tejto téme. ■

Bohuslav Piatko

VÝVOJ NAŠEJ POMOCI UKRAJINCOM

BOHUŠ VASIL, kazateľ, CB Nitra

Súčasný stav

Slovenské aj české zbory v prvých mesiacoch vypuknutia vojny veľkoryso pomáhali ukrajinským imigrantom. Konali sa mnohé finančné zbierky, niektoré modlitebne sa zmenili na ubytovne (tranzitné miesta), ľudia otvárali svoje domácnosti... Na celocirkevnej rovine sme zriadili Odbor humanitárnej pomoci a vyhlásili finančnú zbierku.

Kým niektoré zbory sa zamerali na humanitárnu pomoc Ukrajincom priamo v ich krajine, iné pomáhali s integráciou Ukrajincov vo svojich zboroch a boli aj také, ktoré aktívne pracovali na obidvoch stranách hranice. Niektoré sa zamerali na evanjelizáciu neveriacich Ukrajincov a iné na učenie našich ukrajinských bratov a sestier medzi nami.

Teraz sa vzhľadom k vývoju vojny mnohí Ukrajinci vrátili spať na Ukrajinu a aj rozsiahla nárazová pomoc sa po prvých mesiacoch stabilizovala. No napriek tomu sú v našich slovenských i českých mestách mnohí Ukrajinci, ktorí potrebujú počuť a vidieť život-premieňajúce evanjelium a zažiť rodinu veriacich ľudí. Z mnohých dočasných utečencov sa totiž stanú trvalí prisťahovalci a obyvatelia našich krajín.

Zmena myslenia „od šprintu k maratónu“

Po dvoch-troch mesiacoch bolo zrejme, že s takým enormným nasadením sa dlhodobo pomáhať nedá. Kazatelia, služobníci, členovia zboru by sa rýchlo vyčerpali/vyhoreli, a preto bolo potrebné zmeniť myslenie aj prístup a prejsť od šprintu k maratónu. Ďalej načrtujeme niektoré veci, ktoré sme sa v zboroch naučili, alebo nad ktorými rozmýšľame:

Samostatné ukrajinské spoločenstvá alebo spolunažívanie?

Integrovať Ukrajincov do našich zborov, alebo podporiť vznik ukrajinských komunít/zborov? Túto otázku si kladú mnohé zbory. Ako zabrániť tomu, aby vznikli „getá“, ktoré sú odtrhnuté od služby v miestach, v ktorých sa nachádzajú? Veľkou výzvou/asymetriou je momentálny obrovský nepomer v počte ukrajinských mužov a žien. Nie je isté, že ku všetkým rodinám prídu otcovia, manželia. Čo s mladou a ďalšou generáciou: učia sa jazyk, navštevujú školy, budú potrebovať zamestnanie, trvalé bývanie... Čo je múdrejšie z dlhodobého hľadiska? Ako najlepšie zažiar evanjelium pri rozhodovaní v našich kontextoch? Máme hľa-

dať/vychovávať ukrajinských pastorov/kazateľov pre ukrajinské komunity? (Podnety k diskusi.)

(Ne)fungujúci diakonát

Príchod našich ukrajinských priateľov priniesol mnohé praktické zodpovednosti. Mnohí kazatelia a starší zboru sa toho úžasne chopili, ale je to ich rola? Ako potom ďalej viesť zbory Božím slovom, ako ďalej pastiersky viesť naše zbory? Viac ako inokedy sa ukázalo, že je potrebné popri staršovstve mať skupinu ľudí – diakonov, ktorí by vedeli odbremeniť starších a venovať sa týmto praktickým záležitostiam. Máme v zboroch diakonát? A mohol by nám pomôcť vzor zo Skutkov 6?

Most medzi Ukrajincami a zborom

Po mesiacoch v tejto našej novej situácii sa ukazuje, že zbory, ktoré mali služobníkov ovládajúcich ukrajinsky/ruský jazyk (najlepšie Ukrajincov), boli efektívnejšie v úsilí o integráciu Ukrajincov do zborov. Boli dobrým *mostom* medzi Ukrajincami a miestnym zborom. Niektoré zbory takýchto ľudí už mali, niektorí museli *regrutovať* potenciálnych ukrajinských služobníkov.

Učenie, členstvo

Boh nás vo svojom Synovi urobil rodinou, preto aj my chceme byť touto rodinou pre Ukrajincov. Okrem praktickej pomoci chceme spolu s nimi rásť a spolu s nimi slúžiť a zrkadliť evanjelium, ktoré spája do rodiny dve rôzne kultúry. To však prináša niekoľko výziev:

- **praktické:** preklad, ukrajinské študijné materiály, príprava na členstvo, katechumenát;
- **kultúrne:** špecifiká ukrajinského protestantizmu ako postoj k abstinencii/alkoholu, tancu, porozumenie všeobecnej milosti... (Určite sa máme navzájom čo učiť jedni od druhých.)

Výhody integrácie „od učenia k misii“

Zdá sa, že integrované ukrajinské rodinky sú v stabilizovanej situácii, niektorí bratia a sestry sa stávajú členmi našich zborov a sú súčasťou zborového učenia. A teraz sú to práve oni, ktorí sú najlepšími misionármi medzi desiatkami, stovkami neveriacich Ukrajincov v našich mestách. Oni sú pre nich najlepším hlasom, a zbory ktorých sú súčasťou, môžu poskytovať zázemie (priestory, aktivity, podujatia, financie, učenie, zborové štruktúry a pod.) ■

PERSPEKTIVY DALŠÍ POMOCI UKRAJINĚ

PETR KUČERA, kazatel, CB Bratislava-Cukrová

Pokud má člověk napsat ucelený článek o perspektivách pomoci Ukrajině, potřeboval by k tomu prorockého ducha, ale ani proroci se nevyjadřovali tak jasně, jak bychom potřebovali k plánování pomoci pro další léta. Nikdo neví, jak dlouho bude Vladimír Vladimirovič (budiž jeho jméno temnou výstrahou pro všechny generace) v čele kremelské moci. Nikdo neví, co se mu zrodí v jeho hlavě. Nikdo rovněž neví, kdo přijde po něm.

V zásadě máme před sebou dvě základní perspektivy: Válka se bude táhnout léta anebo válka skončí. Jaká je budoucnost, ví opravdu jen Bůh. Nejdříve chci uvažovat s perspektivou postupného ustávání bojů.

Bezdnost

Ukrajina byla i před válkou bezdnou studnou, kam bylo možné házet neomezené množství financí, ale stejně se potřeby pomoci nezaplnily. Ten pocit jsem měl nejen ve velké pomoci. Ale i v malých příbězích lidí, které jsem sledoval, jsem viděl onu nekonečnost potřeb. Nyní v dobách válečných a poválečných se pomyslná bezdná studna změnila na obří bezdnou studnu. Na druhou stranu jsme svědky neuvěřitelné vitality ukrajinského národa, schopnosti vzepřít se obroví na východě. A zase, podobné příběhy jsem viděl i v menším. Lidé v zoufalých sociálních situacích, které si nezpůsobili sami, se vzepřeli obrům (nemoci, nepříteli osudu) a jen s malou pomocí začali žít životem v dobré kvalitě. S touto východní vitalitou a „zarputilostí“ je dobré počítat. Dává naději.

Malá a velká pomoc

V současnosti se velké státy světa snaží pomáhat ve velkém. Světová banka, Evropská komise a ukrajinská vláda sestavila první zprávu o nutné pomoci. Částka jim vyšla na 346 miliard. Tušíme ještě mnohem masivnější pomoc vojenskou.

Kam velká pomoc dosáhne jen z části, jsou malé osudy drobných obyvatel – starých lidí, nemocných, chudých rodin s dětmi, sirotků. Jestli někde vidím možnost pomoci církve, potom v doprovázení právě těch malých příběhů, příběhů rodin, malých sborů. Tam nejlépe bude možné vidět smysluplnost pomoci a bude možné sledovat jejich efektivitu. To je ovšem velmi časově náročné. A mám otazník, zdali je to pro církve a sbory reálné. Přesto bych tuto možnost využíval. Mnohé kontakty máme díky uprchlické krizi.

Posun hranic obyvatelnosti

Osobě se domnívám, že se geografický východ Ukrajiny mnohem více přesune do západní části Ukrajiny. Ať válka dopadne jakkoliv, mnohé vesnice možná i města prostě zaniknou. Východ Ukrajiny byl vždy považován za periferii. Pokud přes tato sídla několikrát projde fronta, nezbude z nich skoro nic. Navíc obyvatelé zničených vesnic se odstěhovali, mnozí za hranice Ukrajiny. Obyvatelé na západě Ukrajiny začínají nové životy. Zpět se nevrátí. Někteří staří lidé na východě tu budou chtít doslova dožít, podobně jako dožili v zamořeném území v okolí Černobylu. Takových tvrdohlavých lidí v dobrém slova smyslu na Ukrajině bylo mnoho.

Zůstanou však velká města. A v nich opět život zcela bez perspektivy. V dnešním Charkově můžete dělat buď humanitárního pracovníka anebo policistu. Perspektiva života v krátkém horizontu je slabá a mlhavá. Dlouhodoběji by život zde mohl být nadějnější. Zvláště pokud se taková místa dostanou pod přízeň Západu a budou se sem vracet lidé, kteří poznali o trochu funkčnější západní systém řízení společnosti.

Přesto bude zřejmě potřeba pomáhat na západě Ukrajiny. Pomáhat dávat lidem novou perspektivu. Zde by mohla být zajímavá a perspektivní spolupráce na jednotlivých projektech a osudech. Opět, perspektivu pomoci církve vidím především ve vyplnění mezer velké pomoci. Těžko můžeme očekávat, že se nám podaří postavit vesnici. V možnostech malé církve je možná pomoc na úrovni několika rodin a domů. Vždy je tu však potřeba osobní kontroly efektivit a zacílenosti pomoci. Zároveň je třeba brát do úvahy i jiné faktory, jako je obyčejná závist, která může rozdělit rodiny i církevní sbory. Někdy může zbytečný aktivismus způsobit nečekané problémy. Opravdu k jakékoliv pomoci je potřeba prosit o moudrost shůry.

Sekundárně postižení

Závažným segmentem pomoci jsou postižení „sekundárně“. Díky válce docela obyčejně nefungují i předtím málo funkční služby. Především zdravotnictví, díky tomu, že specializované pracoviště bylo například vybombardováno, nebo tím, že lékaři působí na východě na frontě a v posledu i díky tomu, že nejsou peníze na provoz anebo je specializované oddělení zahlceno pacienty z jiných regionů. Zde je opět další segment pomoci. To však

vyžaduje vyhledávat různé příběhy a těžce se rozhodovat komu pomoci a komu ne. Už jen toto rozhodování je těžké a vyžaduje velkou moudrost. Ale i kapka ke kapce vytváří moře. To mi vždy říkával bratr Nemeš, emeritní starší presbyter Zakarpatí. Povzbuzoval i k malé pomoci, která má smysl.

Jak pomoc realizovat

- Navazovat vztahy s ukrajinskými sbory a využít k tomu stávajících kontaktů, které máme díky uprchlickým vlnám. Je to ale časově i psychicky vyčerpávající práce. Proto možná bohatě stačí mít osobní kontakt s jednou rodinou, kterou finančně doprovázíme a podporujeme. S jedním sborem. Mít důvěryhodného místního koordinátora na východě a být s ním ve spojení.
- Snažit se finančně propojovat západní dárce a východní příjemce. Západní dárce jsou vděční za naše kontakty, jazykovou vybavenost, lepší znalost poměrů a lepší schopnost vžít se do situace Ukrajinců.
- Vždy je možnost podpořit jednotlivé projekty menšího i většího významu. Nabízí se možnost využít stávající důvěryhodné organizace, které mají velkou zkušenost s oblastí Ukrajiny. Ale tím se už naše pomoc odosobňuje.
- Spolupracovat přímo s jednou z mnoha ukrajinských humanitárních organizací. Což vyžaduje pečlivost výběru a stále ujišťování o efektivním využívání prostředků.
- Za potřebné považují motivovat k pomoci i samotné Ukrajince. Je mezi nimi mnoho schopných a bohatých lidí žijících nákladný život.

- Za důležité považují povzbuzování samotných Ukrajinců, aby se vraceli domů a pomáhali budovat nový poválečný stát. Aby to nevzdávali. To bude zřejmě úkol v dlouhodobém horizontu.
- Nesmíme zapomenout na obyčejný lidský zájem, modlitbu a přejné slovo. I když se říká, že „slovy se nenajíš“, mnohonásobná zkušenost mi říká, že i obyčejný lidský zájem, telefonát anebo návštěva v pravou chvíli, přináší efekt mezi nebem a zemí. Nejednou takový osobní kontakt způsobil větší povzbuzení než obálka s dolary. A tuto formu pomoci bychom neměli podceňovat.

Nečekaný vývoj

Výše uvedené úvahy počítaly s perspektivou ustávení války. Je možné, že vývoj na východě nabere nové a nečekané obraty geopolitického charakteru. To může být vývoj, ve kterém budou ohroženy i naše životní perspektivy. Zde už odmítám odhadovat, co všechno by se mohlo stát a jak v této situaci pomáhat Ukrajině.

Pomocí bude jen to, že budeme stát na straně toho státu, který byl krutě napaden Vladimírem Vladimirovičem Putinem (budiž jeho jméno temnou výstrahou pro všechny generace). A tento „kompas“ budeme mít stále při sobě.

A tak do všech situací, které jsou před námi, ať mírových či válečných: *Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář!* (Ž 67, 2) ■

Nika prišla pre dvoma rokmi do Misijného centra Mládeže pre Krista v Kráľovej Lehote na ročný pobyt pre dobrovoľníkov. Po roku v pozícii dobrovoľníčky zostala pracovať ako vedúca kaviarne a neskôr ako prevádzkarka na ranči, ktorý je súčasťou misijného centra.

Je zároveň súčasťou Spoločenstva Liptov, ktoré vedie kazateľ Slavo Poloha.

O PARALÝZACH, VYBITÝCH ZUBOCH A STRETNUTÍ S KRÁĽOM

NIKOLA BILASOVÁ

Môj otec chcel namiesto mňa syna. Môj príbeh sa tým začal komplikovať už predtým, ako som sa narodila. Jeho reakcia na to, že som dievča, bola taká silná, že som nedostala možnosť spoznať otcovu lásku. Namiesto toho som spoznávala tresty, krik, bitku, kopance...

Aby toho nebolo málo, keď som mala tri roky, začala som trpieť spánkovými paralýzami. Zobudila som sa uprostred noci a nemohla som sa pohnúť. Ležala som v tme a čakala som v horore. Vysoká žena v čiernom, väčšinou bez tváre, otvára dvere a pomaly sa ku mne približuje. Niekedy príde aj so psom, ktorý mi obhrýza nohy. Strašne to bolí, ale nemôžem ani kričať ani sa pohnúť. Inokedy prichádza sama, a tak silno mi stláča žalúdok, až zvraciam. Nemôžem sa však zdvihnúť ani otočiť, a tak sa dusím zvratkami. Nevieť sa brániť ani volať o pomoc. Iba tam ležím s obrovským strachom, že sa buď zadasím zvratkami, alebo ma zabije.

Toto sa dialo každú noc. Žila som v úplnom strese a strachu. Cez deň som mala strach z otca, v noci som sa desila ženy-prízraku.

Po strednej škole som išla na vysokú. Tam som stretla priateľov, pre ktorých som bola schopná urobiť čokoľvek, len aby ma prijali. Pili? Pila som s nimi. Fajčili? Aj ja. Robila som všetko, len aby som nebola znovu sama. Ale napriek všetkej snahe som mala stále pocit, že ešte nie som dosť ďaleko od domova. Pred šiestimi rokmi za mnou prišla kamarátka s otázkou, či nechcem ísť pracovať do zahraničia. V tom momente som povedala ÁNO. Nerozmýšľala som nad dôsledkami. Vedela som len, že chcem byť slobodná, ďaleko od domova. Zakotvila som na Slovensku.

Krátko na to ma začali strašne bolieť zuby. Užívala som viac ako pätnásť tabletiiek od bolesti denne a nedokázala som zjesť takmer nič iné. Veľmi som schudla. Asi po polroku trápenia som povedala zubárovi, aby mi vytrhol všetky zuby, ktoré ma boleli. Vytrhol mi desať zubov bez toho, aby ma varoval, alebo mi vysvetlil dôsledky.

Môj život v zahraničí nabral veľmi zlý smer. Trávila som celé noci v partiách, plných drog, alkoholu a cigariet. V podstate som zistila jednu vec. Ak

sa opijem predtým, ako zaspím, alebo ak dokonca v noci vôbec nezaspím, paralýza sa nedostaví. Nepríde žiadna žena v čiernom, žiadne nočné mory...

Myslela som si, že som vybabrala so systémom. Pravdou bol však opak. Žila som prázdny život plný hriechu. Závislosti, strachy, úzkosti, bitky, jedna hrozná situácia za druhou.

Môj život sa stal jedným veľkým sklamaním. Preto som sa ho trikrát pokúsila ukončiť. Vďaka Bohu, nebula som úspešná.

Niekedy v tom čase odovzdala moja mladšia sestra svoj život Ježišovi na Campfeste v Kráľovej Lehote. Zavolała mi a opýtala sa, či sa za mňa môže pomodliť. Poznám svoju sestru veľmi dobre, a viem, ako sa zvykla vyjadrovať. Ale keď sa modlila, vedela som, že tie slová nemôžu pochádzať len od nej. Tá modlitba sa dotkla môjho vnútra.

Prišiel Covid-19. Prišla som o prácu, a vzťah s mojim priateľom začínal naberať veľmi zlý smer. Bitky, hádky, zamykanie v izbe, lietajúce taniere, podvádzanie, kliatby, vyhodenie ma z bytu...

V hádkach a bitkách s ním som prišla aj o predné zuby. Bola som si istá, že toto je môj koniec. Zamkla som sa do izby a pila som viac a viac alkoholu s cieľom nemyslieť a necítiť.

V tých najhorších dňoch mi znovu zavolała sestra s nápadom vrátiť sa na Slovensko a prísť na rok do Kráľovej Lehoty.

Dnes viem, že to bola najlepšia vec, ktorá sa mi mohla stať.

Začala som veriť, že som milovaná a v bezpečí. Spoznala som Ježiša a pochopila, že svoj život nemusím žiť osamelo a na vlastnú päsť.

Vo filme *Umučenie Krista* som videla Boha, čistého a bez hriechu, strašne ponižovaného a bičovaného kvôli nám. Uvedomila som si, že každá rana, ktorú dostal, bola vlastne aj odomňa. To úplne zmenilo môj pohľad na pokánie a Ježišovu obeť.

Teraz, po dvoch nádherných rokoch s Bohom Otcom, nemôžem povedať nič iné, len **CHVÁLA BOHU**.

Keď som pred časom písala prvú časť svojho svedectva, dotklo sa mnohých ľudí, ktorí sa rozhodli poslať mi peniaze na nové zuby. V najťažších časoch pandémie, keď si ľudia neboli istí svojím príjmom, sa rozhodli pomôcť neznámej osobe. Boh dokonca našiel kresťanský pár, ktorý vlastní dentálnu kliniku a ktorí mi pomohli prejsť celým bolestivým procesom vytrhávania zvyškov zubov, liečenia a získavania nových zubov. Po roku so zvyškami zubov, keď som vďaka covidu s rúskom na ústach nevyzerala až tak mimo, som sa mohla vďaka nezištnej pomoci ľudí, ktorých oslovil môj Boh skrze priateľov z Kráľovej Lehoty, znovu začať usmievať. Proces uzdravenia ešte bude trvať, ale som na víťaznej ceste.

Minulý rok bol tiež rokom plným zmien vo vzťahu s mojou rodinou.

Moje stretnutie s otcom po mnohých modlitbách bolo nádherné. Objal ma ako nikdy predtým a povedal mi po prvýkrát v živote Nika. Tri hodiny sme sa prechádzali a necítila som hnev ani strach. Prvýkrát sme si povedali, že sa máme radi. Cítila som, že to bol Boh, ktorý zmyl bolesť. Konečne sme otcom a dcérou.

Boh mi tiež ukázal, že problémy sa nedajú riešiť alkoholom a cigaretami. Nemôžem povedať, že som už odvtedy nepadla. Ale učím sa, že Boh mi odpúšťa pády, je však dôležité, aby som bola rozhodnutá tento boj na modlitbách vyhrať. A ja ho naozaj vyhrávam.

Jedným z najväčších víťazstiev je to, že sa mi už nevracajú paralýzy. Veľa sme sa za to počas poradenstiev modlili. Pán Boh nám pomohol odhaliť okultizmus v mojej rodine, ktorý mohol byť ich príčinou. Zlomili sme kliatby, vyznávali veci, ktoré bolo potrebné vyznať, a odpustila som ľuďom, ktorí za tým boli.

Boh pre mňa urobil veľmi veľa. Zmenil môj život, dal mi na ranči prácu, ktorú milujem, dal mi vzácnych priateľov, nové zuby, naučil ma odpúšťať a ukázal mi, kto som ja, kto je ON a čo všetko spolu dokážeme.

Ďakujem Bohu, že za mňa neprestal bojovať a že ma priviedol do Kráľovej Lehoty, aby ma mohol uzdraviť prostredníctvom ľudí, ktorí mu odovzdali svoje životy. A ďakujem tiež všetkým, ktorí mi pomohli, či už finančne, alebo modlitbami. Modlím sa a verím, že Pán Boh to každému mnohonásobne vynahradí. ■

Redakčne spracovala Martina Polohová

MÁRIA A LUKÁŠ KULÍSKOVCI

Uplynul rok, odkedy sme odštartovali domov na polceste Rabaka pre mladých dospelých chlapcov, ktorí vyrastali v detských domovoch. Aký to bol rok? Možno by ste chceli počuť nejaký príbeh s dobrým koncom. Klienti prichádzali a s každým z nich prišiel nový príbeh, nové výzvy, nové otázky. Namiesto úspešných príbehov máme dobré chvíle a ťažšie chvíle, ktoré sú tvorené jednotlivými dňami. Jednému chalanovi sa podarilo úspešne zmaturovať a chodí každý deň do práce. Inému sa podarilo vyplatiť si exekúcie, či dlhy v poisťovni. Ďalší chalan chodil pomáhať opatrovať jedného seniora v našej dedine či si vyskúšal prácu v kuchyni v domove pre seniorov. Jeden klient tam chodí pomáhať so starostlivosťou o seniorov, a navštevuje kresťanské spoločenstvo v Lučenci, či hráva s mladými ľuďmi volejbal. Dvaja klienti majú dlhšie stabilnú prácu. Veľmi sa tešíme z chvíľ, keď naši chalani vydržia spolu sedieť za jedným stolom. Nie je to samozrejmá vec. Každý jeden príbeh má svoje ALE. Ťažšie chvíle súvisia so spolunažívaním v komunite, udržiavaním poriadku v spoločnej kuchyni, komunikáciou, udržiavaním si práce, prevzatím zodpovednosti za vlastný život. My v Rabake sa tešíme z ich úspechov, a učíme sa, že ich neúspechy nie sú nevyhnutne našimi neúspechmi (napr. keď znova a znova strácajú prácu). Dnes máme 6 klientov a chceli by sme sa podeliť o momenty minulého roka, ktoré boli pre nás osobne najsilnejšími.

Na jeseň do tímu pribudli dvaja ľudia, obaja z baptistickej cirkvi. Po deviatich mesiacoch hľadania spolupracovníka prišla úľava.

Majo Kováč: *Do Rabaky som sa rozhodol ísť hlavne pre to, aby som ďalej odovzdal to, čo som aj ja ako mladý mohol prijať skrze ľudí, ktorí sa mi venovali. Zároveň vnímam, že osobný prístup je veľmi dôležitý, v hĺbke našich životov sa*

dejú najpodstatnejšie veci a ja mám rád, keď veci idú do hĺbky.

Peto Čonka: *Išiel som do toho, lebo môžem posúvať mladých ľudí vpred. A výzva pre mňa je pristupovať ku každému jednému tak, ako to potrebuje, a je to pre neho najlepšie a najrozumiteľnejšie.*

Nezabudnuteľné chvíle sú tie, kde sa tvorí komunita. Silný moment pre nás nastal, keď pri spoločnom stretnutí všetkých chalanov Rabaky niekto vyjadril, čo prežíva a nikto sa nesnažil mu oponovať, vyvracať jeho pocity, či nešiel do protiútok. Mohli sme chvíľu byť spolu, nemuseli sme nič predstierať, na nič sa hrať, nechať zaznieť niektoré veci, a byť ticho.

Na jar sme zorganizovali upratovanie smetiska v kameňolome a pozvali sme celú dedinu. Zrazu spolu upratovali Kalinováčania, naši rabakáci a dôchodcovský pár z Ukrajiny. Silný jednotiaci moment, keď sme spolu pomáhali prírode a zároveň sa prepájali a začali tvoriť prvé kamarátstva s dedinou, v ktorej sme.

Na konci roka naši chalani pripravili kapustnicu a pozvali sme opäť celú dedinu. Teraz naši klienti mohli slúžiť druhým, niečo pre druhých prichystať, ponúknuť ich polievkou či koláčom. Stáli tam a občas prehodili reč s nejakým návštevníkom.

Spoločne sme oslávili Vianoce. Chalani uvarili štedrovečernú večeru a počas príprav začali sami hovoriť o Bohu, o modlitbe. Stačilo počúvať ich rozhovor, ako zdieľajú svoje prežívanie, svoje pochybnosti, otázky, ako si sami navzájom odpovedajú. Bolo obohacujúce byť pritom, ako si Boh tvorí cesty k človeku. Pán Boh sa nás dotýka rôznymi spôsobmi, učí nás nové veci cez Rabaku. Sme vďační za vašu podporu. Bez nej by to bol úplne iný príbeh.

Ďakujeme. ■

Jarné upratovanie smeti

Povianočná kapustnica

CHCETE SA STAŤ NAŠÍM PRAVIDELNÝM DARCOM?

Ak sa rozhodnete podporovať nás formou trvalého príkazu, pomôžete nám lepšie plánovať jednotlivé aktivity a robiť tak našu prácu zmysluplnejšie. Už aj 10 eur mesačne od jedného darcu nám veľmi pomôže. Ďakujeme!

Č. účtu: SK83 0900 0000 0051 8574 2766

vedúci domova na polceste:
Mgr. Lukáš Kulíšek
Mobil: 0948758180
Email: domrabaka@gmail.com
Web: domrabaka.sk

Domov na polceste Rabaka
Hrabovo 769
985 01 Kalinovo

Kulíškovci pred Rabakou

Štedrý večer oplátka

Štedrý večer spolu

Z vnuknutia Ducha prišiel do chrámu. A keď rodičia prinášali dieťa Ježiša, aby splnili, čo predpisoval Zákon, aj on si vzal dieťa do náručia a velebil Boha slovami: Teraz, Pane, prepustiš v pokoji svojho služobníka podľa svojho slova, lebo moje oči uvideli tvoju spásu (Lk 2, 27 - 30).

DO NOVÉHO ROKU

ANNA ČINČURÁKOVÁ TIPULOVÁ

Predstav si, žeby jediným cieľom tvojho života bolo stretnutie s Kristom. Čo by to znamenalo pre teba tu a teraz? Čo by to pre teba znamenalo na začiatku roka 2023? Predstav si, žeby to bola tvoja jediná túžba, ktorú by si chcel dosiahnuť... Priatelia, nech sú naše očakávania od života v roku 2023 akékoľvek, v každej situácii, ktorá je pred nami, uprostred každého okamihu, či bude pekný, alebo ťažký, vo všetkom, čo prinesie tento rok sa potrebujeme stretnúť s Kristom. Stretnutie s Ním je v skutočnosti to jediné, čo naozaj potrebujeme! A ja chcem žiť tak, aby na konci tohto roka, ale predovšetkým každého môjho dňa, som mohla povedať: *Teraz prepúšťaš svojho služobníka v pokoji, lebo moje oči videli Tvoju Spásu.*

Vždy keď zatvoríš svoje oči po celodennej námahe, nech v tvojom srdci zaznie: *Prepúšťaš ma v pokoji, lebo som dnes videl/a Tvoju Spásu! Videl/a som Teba! Vykonal/a som, čo som mala vykonať, ostatné v pokoji prepúšťam Tebe, Otec.* A vďaka dieťatku z Betlehma je to umožnené každému jednému z nás. Nech je Ježiš vyzdvihnutý nad naše životy! Nech je vyzdvihnutý nad tvoje myslenie a názory, nad tvoje plány a túžby! Vyzdvihni Ho, nech je nad tebou! Požehnaný nový rok 2023 vám praje Anna s rodinou. ■

Z ROKOVANIA RCB

DECEMBER 2022 – JANUÁR 2023

DECEMBER 2022

Rada prerokovala a schválila:

Vizitačnú správu z vizitácie zboru Mozaika v Košiciach

Že nevyčerpaná časť štátnych prostriedkov za rok 2022, určená pôvodne pre vikárov, bude prerozdelená všetkým zborom, ktoré pravidelne a v plnej výške čerpajú svoju časť štátneho príspevku na mzdy zamestnancov, a to podľa rovnakého kľúča, podľa ktorého dochádza k prerozdeleniu základnej časti štátneho príspevku.

Nové znenie smernice č. 17 – Mzdový poriadok a v súlade s uznesením Konferencie CB č. 2022/ 9 a aktualizovala Tabuľku základných plátov pre rok 2023.

Ukončenie pracovnoprávneho vzťahu s kazateľom Gabrielom Gajdošom k 31.12.2022 na jeho žiadosť.

Rada vzala na vedomie:

Kazateľ Filip Pangráč bol 27. 11. 2022 zvolený za kazateľa a správcu zboru vo Vranove nad Topľou a zároveň bol zvolený za ďalšieho kazateľa zboru v Bardejove. Inštalácia vo Vranove je plánovaná na 8.1.2023

Rada vymenovala:

Per rollam Odbor humanitárnej pomoci na obdobie od 1. 1. 2023 do 30. 6. 2023 v zložení: Ondrej Lupták (Bratislava-Paradox), predseda, Miroslav Klč (Michalovce), Lubomír Lorinc (Prešov), Petr Kučera (Bratislava-Cukrová), Ján Henžel (Rada CB), Juraj Klementovič (Rada CB, administrátor).

Za administrátora zboru v Starej Turej kazateľa Petra Kučeru na obdobie od 1. 1. 2023 do 31. 12..2023.

Ekonomá ústredia Ondreja Prištáka za člena Finančného odboru Rady.

Ďalej Rada:

Vyhodnotila Spoločnú konferenciu 2022 a vyjadrila poďakovanie hostovskému zboru v Bratislave – Cukrová za príkladnú organizáciu a pohostinnosť.

Prijala stanovisko pre Volebnú komisiu k voliteľnosti kazateľov navrhnutých pre voľbu Rady CB.

Znova sa zaoberala možnosťou uzatvárania mandátnych zmlúv medzi ústredím cirkvi a duchoven-

skými pracovníkmi. Prijala nové uznesenie, ktoré upravuje túto záležitosť a v tomto zmysle dala odpoveď kazateľovi Ervinovi Mittelmannovi.

JANUÁR 2023

Rada rozhodla:

Na základe žiadosti Volebnej komisie dala súhlas na zverejnenie svojho stanoviska k voliteľnosti kazateľov za členov Rady.

Že výročná Konferencia sa uskutoční 12. – 13. mája 2023 v Leviciach.

O vizitáciách zborov v roku 2023: Bardejov, Bratislava- Kaplnka, Bratislava- Paradox, Prešov a Spišská Nová Ves.

Že mzdy ústredia pre rok 2023 budú zodpovedať základnej výmere podľa tabuľky základných plátov.

Že otázkou zvýšenia členského príspevku do Združenia evanjelikálnych cirkví a možnosťami pre financovanie misie medzi Rómami sa bude zaoberať finančný odbore na stretnutí hospodárova a správcov zborov.

Rada vzala na vedomie:

Správu zo študijného voľna kazateľa Jána Máhrika.

Materiál z Komisie pre Poriadok CB.

Rada odporúča:

Slavomíra Krupu ako kandidáta pre voľbu predsedu Únie detí a mládeže na obdobie rokov 2023 – 2027.

Výboru Združenia evanjelikálnych cirkví udeliť kazateľovi Jurajovi Institorisovi cirkevné poverenie – kánonickú misiu – pre vykonávanie pedagogickej činnosti na Katedre teológie a katechetiky Pedagogickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Ďalej Rada:

Plánuje, ak to okolnosti dovoľia, rozhovor so správcami misijných zborov počas jarnej pastorálky.

Obnovila svoj súhlas s Preambulou a Vieroučným základom Združenia evanjelikálnych cirkví podľa znenia, ktoré je súčasťou stanov združenia.

Predĺžila predsedovi Rady mandát administrátora zboru v Trenčíne do 31. 12. 2023. ■

VÝROČIA ZBOROV V ROKU 2023:

1. 1. 1928 – Bratislava – 95 rokov od vzniku zboru / 1. 1. 2013 – Spišská Nová Ves – 10 rokov od vzniku zboru

1. 1. 2018 – Trnava – 5 rokov od vzniku zboru

1. 3. 1988 – Michalovce – 35 rokov od vzniku zboru a otvorenia modlitebne (10.7.1988)

1. 4. 2013 – Bratislava – Kaplnka – 10 rokov od vzniku zboru

2. 9. 1923 – Prešov – 100 rokov od vzniku prvého zboru CB na Slovensku

15. 9. 2003 – Hermanovce – 20 rokov od vzniku zboru a otvorenia modlitebne (21.9.2003)

2. 10. 1988 – Košice – 35 rokov od otvorenia modlitebne

SASANKA A KOMÉDIA OMYLOV

Sasanka je však aj potíšku zabudnutá kauza hrdinu predchádzajúcich mesiacov R. Sulíka, ktorý je identickým dvojčatom I. Matoviča v slovenskej verzii Komédie omylov. Iba sa o tom nehovorí. Hovorí sa len o Matovičovi. Ten tuším môže ešte aj za to, čo napísal Shakespeare. Ja o ňom hovoriť nechcem. Len jednu poznámku: Napriek celému jeho tragikomickému pôsobeniu sa zapíše do histórie Slovenska ako ten, čo z nedotknuteľných spravil dotknuteľných. Dnes však chcem porozprávať o jeho dvojčati – „záchrancovi“ dnešného Slovenska – liberálovi R. Sulíkovi a jeho kariére. Začiatkom 90-tych rokov sa húževnatý ako sasanka zaradil medzi prvých úspešných neprivatizačných podnikateľov na Slovensku (založil firmu Faxcopy). O desaťročie neskôr už bol poradcom Ivana Mikloša, ministra financií v Dzurindovej vláde. Vôbec mu neprekážalo, že po odchode Dzurindovej vlády zo scény sa stal poradcom Jána Počiatka, ministra financií vo Ficovej vláde. Jeho matka spomína, že ho vychovali tak, že mohol robiť všetko a hovoriť, čo chcel. A dodáva – „Asi sme ho zle vychovali.“ (Život 20/2011). A keďže bol taký, čo všetko môže a môže hovoriť všetko, čo chce, prikryl zodpovedajúcou prikrývkou – polovicou liberalizmu (môže všetko) a založil liberálnu Slobodu a solidaritu bez druhej polovice liberalizmu – zodpovednosti. Po porážke ficovcov v r. 2010 sa stal predsedom parlamentu v časoch Radičovej vlády. V známej kauze Sasanka sa objavuje jeho esemesková komunikácia s dnes odsúdeným Mariánom Kočnerom, z ktorej sa dozvedáme, že už vtedy chcel vymeniť Radičovú v kresle premiérky za I. Mikloša. No lepšie mu sadlo povalenie ce-

BOHUSLAV PIÁTKO
(šéfredaktor)

Sasanka je drobná húževnatá kvetinka, ktorá patrí medzi prvých poslov jari. Komédia omylov je vari najlepšie komediálne dielo W. Shakespeara (1564 – 1616.) Je to príbeh dvoch dvojíc identických dvojčiat. Ich vzájomné zámieny vytvárajú brilantné komické situácie, v podtexte ktorých sú otázky, na ktoré hľadalo ľudstvo odpovede pred Shakespearom a hľadá ich aj ďalších 500 rokov po ňom. Otázky, na ktoré zväčša niet odpovedí.

lej Radičovej vlády. Ako predseda parlamentu s Kočnerom konzultoval aj voľbu generálneho prokurátora Trnku a zabudlo sa aj na jeho ďalšie kontakty s mafiou. Po posledných voľbách v r. 2020 sa opäť dostáva do parlamentu, hoci len so 6 percentami. Aj tak sa mu podarilo „zložiť“ dve vlády počas dvoch rokov. A komédia pokračuje: Inicioval pád vlády, aby odstránil Matoviča, no predčasné voľby odmietol a predložil scenár s tromi variantami, medzi nimi aj novú 76-ku, ktorá by podporovala vládu do konca volebného obdobia. Vládu, ktorej sa však SAS nezúčastní. To by možno nevymyslel ani Shakespeare. Húževnatá sasanka ľavou zadnou. Kedysi v prvej polovici 90-tych rokov, mi dlhoročný disident a bojovník za demokraciu, výtvarník Jozef Jankovič povedal: „Nemám rád demokraciu. Za komunistov to bolo jednoduché. Boli sme MY a ONI. Oni mali v rukách moc a my sme museli mlčať. Teraz – v demokracii ľudia zvolia do parlamentu hlupákov, tí vytvoria parlamentnú väčšinu a odhlasujú, čo chcú, často hlúposti. A tiež nám nezostáva nič iné, len mlčať. Lebo vzišli z demokratických volieb.“ O štvrtstoročie neskôr mi iný priateľ povedal: „Demokraciu máme. Nemáme demokratov“. Trpké poznanie po takmer troch desaťročiach demokracie.

S najväčšou pravdepodobnosťou je pred nami volebný rok. Som presvedčený, že demokrati na Slovenku sú. Len sa im nechce vstúpiť do politického bahna.

Do nového roku nám prajem, aby sa to zmenilo. Aby slušní ľudia vystúpili z tieňa, aby sme nemuseli vo voľbách vyberať len medzi sasankami, mafiánmi a komediantmi. Za to sa modlime. ■

KRÍŽOVKA

„Budúcnosť najviac obdaruje ten, kto dáva všetko...“ (Albert Camus)

Autor: Peter Kailing	Plavecký štýl	Mláďa plazu	Lovkyňa perál	Česká predložka	POMÔCKY Irk, Lo, Džin, Ava, Ama		Počtovn. a rozpočt. stanica (skr.)	Exmetropola Barmy	Strč
Uhas					TAJNIČKA	Doklad Podoba			
Sloven. mesto					•				
Adela (dom.)				Kraj poľa 7, rím.	•				
Zn. kilo- ampéra			Presne Pracuje na póli		•			Zámor. veľmoc	Vlastní
		Páľava Kážeme, šírime			•		Rozum Ženské meno		
	Výlučok pri zápaloch Skr. a podobne				•	Túzy Anglic. rieka			
Avšak				Lúka (bás.) Niób (česky)	•				
Detský pozdrav			Brloh zvierat Tebe patriaci		•			Katarína (dom.)	Pivovárska surovina
	Zovretie stlačenie Duch v oriente				•		Kus (skr.) Zázrak		
Štebot detí					•	Odovzdal Čín. žen. meno			
Nepohybli- vosť					•				
Naj (čes.)					Dotieravý hmyz				

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 12/2022.

Zmieriť ľudí s Bohom a usilovať sa k nim milo správať je šlachetný SPÔSOB POMSTY.

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 2. 2023. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 2/2023.

Stranu pripravil Peter Kailing

Zapojte sa aj vy do tvorby Dialógu: svatava@swanmail.sk,
v diskusnom fóre na: www.dialog.cb.sk, písané na adresu redakcie.